

"Комільфо"

Автор: Целік Оксана Володимирівна

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД №74

**АКАДЕМІЯ МАЛЕНЬКИХ ПАНІВ ТА ПАНЯНОК «КОМІЛЬФО»
(ЕТИКА ТА ЕТИКЕТ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ)**

номінація «Навчально - методичний посібник ДНЗ»

Целік Оксана Володимирівна
завідувач дошкільного навчального закладу №74
тел. (096) 377-84-69

м. Вінниця

2015

Автор-упорядник **Целік Оксана Володимирівна**, завідувач дошкільного навчального закладу №74

Целік О.В. Академія маленьких панів та панянок «Комільфо» (Етика та етикет в дошкільному навчальному закладі)

Методичний посібник / О.В. Целік – Вінниця: ММК, 2015. 108с.

Рецензенти:

Сокиринська Н.Д., методист міського методичного кабінету Департаменту освіти Вінницької міської ради

Трикалюк Р.М., вихователь-методист ДНЗ №74, «спеціаліст вищої категорії», «старший вихователь»

В запропонованому посібнику розкриваються теоретичні та практичні основи навчання дошкільнят етики та етикету.

Маленьким панам та панянкам не обійтись без знання етикету. Правила поведінки слід пам'ятати всюди і завжди – вдома, у гостях, на концерті у кіно...Вивчати етикет дуже цікаво. Добрі вірші, яскраві картинки, дидактичні ігри та вправи допоможуть малюкам засвоїти уроки етикету.

Для вихователів, батьків та дітей.

Зміст

I.	Вступ.....	5
II.	Педагогу на допомогу.....	6

-	Морально – етичне виховання дітей дошкільного віку.....	7
-	Дитячий етикет за столом.....	9
-	Мовленнєвий етикет.....	11
-	Етикет електронного спілкування.....	13
III.	Тематичне планування факультативної роботи.....	14
-	«Академія маленьких панянок» (старша група).....	15
-	«Академія маленьких панів» (старша група).....	17
-	«Школа вишуканих манер» (середня група).....	19
-	«Школа ввічливості» (молодша група).....	21
1.	Конспекти занять.....	23
-	Комплексне заняття з мовленнєвого етикету: «Подорож на повітряній кулі».....	24
-	Інтегроване заняття з мовленнєвого етикету: «Ввічливих завжди шанують».....	32
-	Конспект заняття: «Театральні таємниці».....	39
-	Конспект заняття: «Вітайся завжди – це твоє здоров'я».....	44
-	Конспект заняття: «Як я можу допомогти іншим».....	52
-	Розвага для старших дошкільнят: «Леді та джентльмени».....	55
-	Сценарій розваги – вікторини: «Школа ввічливості».....	59
-	Сценарій свята для старшої групи: «Хто чемним зростає, той багато друзів має».....	65
-	Вікторина.....	69
V.	Дидактичні ігри з етичного виховання.....	71
-	«Розсипанка».....	72
-	«Озвуч картинку».....	74
-	Гра змагання «Хто швидше та більше».....	74
-	«Намісто етичних слів».....	75
-	Дидактична вправа «Продовж речення».....	76
-	Дидактична вправа «З якої казки слова ».....	77

- «Назви ласкаво дитину яка поруч».....	78
- «Навчимо ляльку правильно мити руки».....	79
- «Навчимо ляльку накривати на стіл».....	80
- «Так чи ні».....	81
- «Оціни вчинок».....	82
- «Допоможемо ляльці знайти друзів».....	83
- «Компліменти».....	84
- «Сидячи і стоячи».....	85
- «Спина до спини».....	86
- «Ввічливі хованки».....	87
- «Дзеркало».....	88
- «Хто знає більше ввічливих слів».....	89
- «Ввічливо чи неввічливо».....	90
- «Пригадай».....	91
1. Додатки	92
- Правила поведінки.....	93
- Ситуації в картинках «Що не так».....	104
- Проблемні ситуації.....	110
- Від слова, до слова.....	120
1. Список використаної літератури	146

Вступ

Етикет-сукупність правил поведінки, що стосується ставлення до людей (поводження з оточуючим, форми звертання та привітання, манери поведінки в громадських місцях).

Слово «етикет» вам, певно, доводилося чути не раз. Про етикет згадують, коли йдеться про гарні манери, вміння триматися на людях, тобто про правила поведінки.

Щоб краще збагнути, що означає слово «етикет», поміркуйте над значенням спорідненого з ним слова - етикетка. За етикеткою-завжди яскравою - ми впізнаємо товар, робимо висновок про його споживацьку цінність. Етикетна поведінка, тобто вміння поводитися в різноманітних ситуаціях спілкування, є тим знаком, за яким упізнають людей.

Правила поведінки (їх іще називають нормами) в узвичаєних ситуаціях -- таких, які часто повторюються, трапляються з усіма, -- існували завжди. Це, звісно, не означає, що сучасні етикетні норми такі самі, які були кілька тисяч років тому. Йдеться про те, що люди завжди прагнули мати приписи для своєї поведінки, щоб справити якнайкраще враження на оточуючих і не заважати іншим. З тих правил склалися звичаї. Недарма назва науки про те, що є добрим, а що поганим у вчинках людини, «етика» походить від слова «звичай». Однак етика - наука, що досліджує правила поведінки, вивчає не лише ті з них, що передбачені етикетом (повторювані), а передусім такі, на яких ґрунтуються стосунки між людьми. Саме вони визначають нашу щоденну поведінку, допомагають людям жити громадою, не заважаючи й не завдаючи шкоди одне одному.

Такі правила називають мораллю. Отже, етика - наука про мораль.

Етика допоможе вам усвідомити, що таке дружба і навчить бути щирим другом. Вона підкаже, як уникати сварок, як зажити поваги серед однокласників тощо. Усе перелічене можна узагальнити так: етика навчає, як бути доброю людиною.

Морально - етичне виховання дітей дошкільного віку.

Мета: Морально-етичне виховання дітей дошкільного віку спрямоване на

виховання чесних, добрих, культурних особистостей, формування моральної свідомості дошкільників, їх етичний розвиток.

Проблема морально - етичного виховання завжди була актуальною.

Дитячий садок покликаний брати активну участь у процесі духовного

відродження нації, забезпечити наповнення усіх ланок освітньо - виховного

процесу змістом, який допомагав би педагогам виховувати чесні й сильні

характери, формувати сумління й громадянські чесноти - працьовитість,

скромність, турботи один про одного, пошану до старших - і спонукав би

зростати корисними своєму народові.

Програма морально - етичного виховання дошкільників спрямована на

виконання навчальних, виховних, розвивальних завдань:

1. Навчальні завдання:

- ☐ ознайомлювати з основними духовно – моральними цінностями на основі поняття чеснот, добра і зла;
- ☐ ознайомлювати з правилами етики спілкування та стосунків між людьми;
- ☐ вчити дітей аналізувати свої дії, вчинки, мотиви та співвідносити їх із загальнолюдськими цінностями;
- ☐ сприяти розумінню того, яке велике значення має дотримання моральних правил;
- ☐ учити розрізняти позитивні й негативні вчинки, давати їм оцінку.

2. Виховні завдання:

- ☐ допомагати дітям пізнавати та сприймати морально – етичні цінності й застосовувати їх у своїй поведінці;
- ☐ виховувати у дітях моральні риси – любов до людей, Батьківщини, пошану до батьків і старших, працьовитість, здатність долати труднощі, схильність безкорисливо чинити добро;
- ☐ виховувати духовно – моральні почуття;
- ☐ виховувати у дітей стійку потребу в постійному регулюванні своєї поведінки за свідомо засвоєними морально – етичними нормами;
- ☐ запобігати виникненню негативних емоцій: заздрощів, ревнощів, зловтіхи;

3. Розвивальні завдання:

- ☐ розвивати емоційно – вольову та когнітивну сфери дітей задля найкращого відображення їхніх думок;
- ☐ підтримувати дітей в самовдосконаленні через розвиток їх духовно – моральних цінностей;
- ☐ заохочувати дітей до роботи над собою (через ігрову діяльність, художню творчість);

- розвивати емпатію та бажання бути потрібним людям, вміння радіти з успіхів інших, співчувати невдачам;
- розвивати моральну свідомість, вміння осмислювати моральні цінності українського народу.

**Дитячий етикет за столом
(для педагогів та батьків)**

Коли малюк ще зовсім маленьким, йому особливо приємно радувати вас своїми успіхами. В цей час потрібно встигнути навчити його правильно і красиво їсти, користуючись столовими приборами. Перші навички етикету потрібно прищеплювати на власному прикладі батьків. Кожен день намагайтеся організувати сімейну вечерю чи обід. Якщо навіть він триває недовго, все одно дасть малюку багато знань і навичок.

Головне, ваш малюк звикне перебувати за обіднім столом в оточенні людей. Він побачить, як близькі використовують столові прилади, як вони їдять. Якщо ви все ще годуєте крихітку самі, все одно давайте йому в ручку ложку. Так він буде звикати до неї, з часом розуміючи, що ложкою набагато чистіше і зручніше обходитися при прийомі їжі, ніж ручками залазити в повну тарілку.

Навчаємо дитину етикету:

1. Розкажіть і покажіть малюкові, що різні страви їдять по-різному. Для супу потрібна ложка, а другої страви краще їсти виделкою і ножем. Поясніть, що маленька ложечка призначена для того, щоб їсти десерт.
 2. Використовуйте для їжі різний посуд. Так малюк буде розрізняти, для чого потрібні великі глибокі тарілки, а для чого дрібні.
 3. Не привчайте малюка грати за столом з їжею. Розкажіть дитині, що викладати продукти з тарілки на стіл можна. Не варто розважати дитину, сподіваючись, що це сприятиме збільшенню його апетиту.
 4. Мийте руки собі і дитині. Одягайте нагрудник, після чого можете саджати дитину за стіл.
 5. Покажіть дитині, як потрібно користуватися серветками, адже він повинен вставати з-за столу не тільки ситим, але і чистим. Витирайте серветками ручки і ротик малюка. Це привчить його до акуратності.
 6. Дозволяйте дитині їсти самотійно. Навчіть малюка правильно тримати столові прилади.
 7. Коли малюк підросте, залучайте його до накриття столу.
- Пам'ятайте, що діти дуже сприйнятливі до батьківської поведінки. Поводьте себе так, як би ви хотіли, щоб поведився ваш малюк.

Мовленнєвий етикет

1. Привітання

Мовленнєве: здрастуйте; добрий день; добридень; вітаю вас; радий бачити вас; моє шанування; доброго здоров'я; привіт; здоровенькі були; здорові з неділею; здорові будьте з празником; здрастуйте вам у хату; моє шанування;

2. Прощання

Мовленнєве: до побачення; до зустрічі; до завтра; до вечора; прощайте; на все добре; бувайте; бувайте здорові; всього найкращого; всього доброго; ще побачимось; хай вам щастить; ходіть здорові; на добраніч; я з вами не прощаюсь; я з вами ненадовго прощаюсь; ми скоро побачимось; побачимось; не забувайте;

3. Прохання прошу; дуже прошу вас; я прошу тебе; я хочу тебе попросити; можна тебе попросити; можливо, ти..; чи не будете ви заперечувати..; з вашого дозволу; будь ласка; будьте ласкаві; будьте люб'язні; коли ваша ласка; не відмовте.

4. Прохання вибачити

Мовленнєве: вибач; вибачайте; вибачте, що турбую; даруйте; пробачте; даруйте мені; прошу; простіть; дозвольте мені вибачитися перед вами; я маю (повинен) вибачитися перед вами; я хочу попросити у вас вибачення; прошу вибачити; прошу пробачення; перепрошую.

5. Подяка :дякую; дуже дякую вам; дуже й дуже дякую; щиро вдячний; сердечне дякую; красно дякую; безмежно вдячний вам; велика й сердечна подяка; перекажіть мою сердечну вдячність; від щирого серця складаю вам за те подяку; висловлюю щирю вдячність; не надякуюся вам; ви не уявляєте, як я вдячний вам; дякую, ви такі уважні до мене; не знаю, як віддячити вам; щиро вдячний і зворушений вашою турботою; вдячний вам; спасибі; це дуже люб'язно з вашого боку; я вам дуже зобов'язаний; я ваш боржник; я вам віддячу.

6.Відмова

Мовленнєва: на превеликий жаль; не можу; аж ніяк не можу; мені дуже шкода; із задоволенням, але..; шкодую, але, на жаль.!; охоче, але..; мені незручно відмовляти, але..; я радий би, але..; прошу вибачити; вибачте, але..; даруйте; мені прикро; змушений відмовити. .

Етикет інтерактивного спілкування

Останнім часом стали популярними служби інтерактивного спілкування ,тобто спілкування між людьми у мережі в режимі реального часу(online),що моделює живе спілкування.Під час інтерактивного спілкування людина може відправляти повідомлення (голосове або відео) і майже миттєво отримувати на нього відповідь.А які існують правила інтерактивного спілкування і взагалі чи потрібно їх дотримуватися?Основні правила етикету:

- 1)Вітайтеся зі своїм співрозмовником на початку спілкування,
- 2)Намагайтеся не припускати граматичних помилок у ваших текстових повідомленнях,
- 3)Намагайтеся чітко висловлювати ваші думки,
- 4)Якщо ж співрозмовник не дуже доброзичливий відносно вас,краще ігноруйте цю людину,щоб не створити конфлікт.

Тому,що правил інтерактивного спілкування дотримуватися потрібно.

Етикет електронного спілкування

Комп'ютер суттєво збільшує можливість оперативного зв'язку та може працювати в системі електронної пошти. Електронна пошта (E-mail) – зручний спосіб швидкого та ефективного спілкування.

В Україні існують численні інтернет-мережі комунікаційного зв'язку, які працюють за різними міжнародними протоколами. Мережі можуть взаємодіяти між собою. Вони дозволяють передавати та отримувати різні повідомлення інформаційного або особистісного характеру, а також мати доступ до “Дошки оголошень” чи “Телеконференцій”, мережі новин про комерційні пропозиції, баз даних тощо.

Ділова людина, яка перебуває в дорозі, може приєднати свій персональний комп'ютер до мережі і вибрати необхідну їй інформацію із стаціонарного комп'ютера у власному офісі або отримати біржові котирування з “Дошки оголошень”.

Більшість правил етикету користувачів електронною поштою подібні до загальноприйнятих у діловому світі при звичайному листуванні. Але є ряд відмінностей або доповнень, які зумовлені, в основному, застосуванням нових технологій та способів передачі інформації. Враховуючи ці особливості, розроблено ряд правил використання електронної пошти в ділових ситуаціях

Тематичне планування факультатива

«Академія маленьких панянок»

(старша група)

Вересень

1. У країні ввічливих дівчаток

2. Я –дівчинка
3. Особиста гігієна
4. Вбрання маленької леді

Жовтень

1. Знайомство, привітання
2. Ідемо в гості, приймаємо гостей
3. Матусина помічниця
4. Правила гарної поведінки на вулиці і вдома.

Листопад

1. Народ скаже, як зав'яже (народні звичаї у вихованні дівчаток)
2. Жінка – берегиня родини
3. Страви української кухні
4. Поведінка за столом

Грудень

1. Поведінка в громадських місцях
2. Друг – найбільший скарб
3. Маленькі дизайнери (новорічні прикраси)
4. Збираємося на свято

Січень

1. Мистецтво спілкування
2. Слова ввічливості
3. Я розмовляю по телефону
4. Маленька пані та косметика

Лютий

1. Вишиванка для ляльки
2. Лялька-мотанка
3. Маленькі перукарі
4. Я – маленька візажистка

Березень

1. Подарунок мамі
2. Гречна поведінка – правила чемних дівчаток
3. Прикраси з бісеру
4. Умій вибачитися

Квітень

1. Догляд за власними речами
2. Ощадлива господиня
3. Скромність – прикраса дівчини
4. Стильна та гарна

Травень

1. Що означає бути дорослим
2. Складаємо букет
3. Сплету я віночок
4. Коло моїх знайомих

Тематичне планування факультатива

«Академія маленьких панів»

(старша група)

Вересень

1. В країні ввічливості.
2. Я – джентльмен.
3. Чистота та здоров'я.
4. Будь завжди охайним.

Жовтень

1. Настрій.
2. Характер.
3. Сила волі.
4. Мужність, мудрість, сила.

Листопад

1. Скжи мені хто твій друг.
2. Дружба найдорожчий скарб.
3. Один за всіх – всі за одного.
4. Як досягти успіху скркд друзів.

Грудень

1. Тебе запросили у гості.
2. Як розважити друзів.
3. Подарунок своїми руками
4. Як дарувати подарунки.

Січень

1. Чи потрібні в житті правила?
2. Що погано, а що добре.
3. Про обов'язок і відповідальність.
4. Добро і зло окремо чи разом жило.

Лютий

1. Козацькому роду нема переводу.
2. Шануй свій рід.
3. Шануй сам себе і шауватимуть люди тебе.
4. Праця в нашому житті.

Березень

1. Гарні маери.
2. Виготовлення поробок з природнього матеріалу.

3. Стосуки з дівчатками.
4. Уроки танцю.

Квітень

1. Народні традиції.
2. Виготовлення писанок.
3. Прощення і ви баченя.
4. Чи все вимірюють гроші?

Травень

1. Правила поведінки на вулиці.
2. Правила поведінки в транспорті.
3. Правила поведінки вдома.
4. Правила поведінки в громадських місцях.

Тематичне планування факультативу

«Школа вишуканих манер».

(середня група)

Вересень.

1. Ознайомлення з гуртком «Школа вишуканих манер».
2. Що таке етика і етикет.
3. Етикет поведінки в ДНЗ.
4. Будьмо знайомі.

Жовтень.

1. У нас новенька.
2. Спілкування з однолітками.
3. Не ображай малят.
4. Спілкування з дорослими.

Листопад.

1. Будьте здорові.
2. Уроки дрескодy.
3. Я гребінчика візьму і волосся причешу.
4. Де акуратність там і охайність.

Грудень.

1. Ідемо в гості.
2. Щоб вашим гостям було весело.
3. Не дарунок дорогий, а увага.
4. Дід Мороз захворів, допомоги попросив.

Січень.

1. Сервірування столу.
2. Смачного вам!
3. У країні чистоти.
4. Шануй працю інших.

Лютий.

1. Я на прогулянці..
2. Ввічлива поїздка
3. Театральні таємниці.
4. Ми ідемо до театру.

Березень.

1. Шануй батька й неньку – буде скрізь тобі гладенько.
2. Добре слово – солодше за мед.
3. Мені зателефонували.
4. Комп'ютерний етикет.

Квітень.

1. Мій настрій.
2. Риси характеру.
3. Лінь – що це?
4. Хто знає стид – той має совість.

Травень.

1. Похід до магазину.
2. Гра – інсценівка «Відпочинок на природі».
3. Виховання естетичного смаку.
4. У школі «Вишуканих манер».

Тематичне планування факультативу

«Школа ввічливості»

(молодша група)

Вересень

1. Був собі я.
2. Давай знайомитися!
3. Наші діти, як ті квіти.
4. Батьківська любов.

Жовтень

1. Чистота – запорука здоров'я.
2. Чому потрібно мити руки?

3. Мийдодир в гостях у малят.
4. Будь охайним!

Листопад

1. Ввічливий та чемний – усім приємний.
2. Чарівні слова.
3. Слова привітання.
4. Слова вдячності.

Грудень

1. Мої друзі.
2. Не ображай інших!
3. Поділись іграшками!
4. Умій дружити.

Січень

1. За святковим столом.
2. Солодше за мед.
3. Маленькі помічниці.
4. Кожній речі своє місце.

Лютий

1. Ми всі будемо працювати.
2. Сервіруємо стіл.
3. Смачного вам!
4. Моя родина.

Березень

1. Подарунок матусі.
2. Які мама й татко – таке і дитятко.
3. Допоможемо дорослим.
4. Ідемо в гості.

Квітень

1. Накриємо стіл для гостей.
2. Поведінка за столом.
3. Поведінка на вулиці.
4. Як поводитися у дитячому садку?

Травень

1. Будь слухняним!
2. Поведінка на природі.
3. Так можна, а так – ні.

4. Щедрий чи жадібний?

**Комплексне заняття з мовленнєвого
етикету «Подорож на повітряній кулі»**

Завдання: Продовжувати вчити дошкільників культури мовленнєвого спілкування: розмовляти спокійним, лагідним тоном; вправлятися в доречному вживанні ввічливих форм: доброго ранку, доброго дня, доброго здоров'я, прошу тебе (Вас), дозвольте, будь ласка, смачного і т.д.. Закріпити вживання цих слів у мовленні дітей за допомогою гри, художнього слова, пісні.

Матеріал: - макет квітів - Усмішки;

- макет замку Песика - Чудесника;
- іграшка Песик, або лялька театру;
- костюми Журавля, Лисички;
- костюм Тигра - "Р-р-р ";
- альбом малюнків з різними моральними ситуаціями;
- "повітряна куля" - до гімнастичного обруча на стрічках прив'язані повітряні кульки, які також прив'язані до гімнастичної палиці.

Попередня робота: - читання казки братів Грім "Горщик каші", оповідання Осеева "Чарівне слово";

- етична бесіда "Хороші слова";
- індивідуальні бесіди і зв'язку із вчинками дітей: "Твоя мова", "Як ти говориш";
- дидактична гра "Дошкільнята - ввічливі хлоп'ята";
- розглядання ілюстрацій етичного змісту;
- рухлива гра "Здрастуй, сусіде";
- пісня "До всіх сердець".

Хід заняття:

Вихователь: Любі хлопчики і дівчатка! Я пропоную вам подорож в одну чудову країну. Там кожна вулиця - це нова казка, нова пригода, нова зустріч з казковими героями. Якщо згодні, то гайда в повітряну кулю і з вітром ле-ти-мо !

Звучить запис пісні "Маленькая страна".

(«Есть за горами, за лесами маленькая страна,

Там звери с добрыми глазами

Там жизнь любви полна...»)

Вихователь: Ось ми і на місці. Прислухайтесь, наче хтось плаче?

(Чути мелодію пісні "Улыбка").

Квітка - Усмішка: Це я, Я плачу...Я - диво-квітка, звати мене Усмішка.

Вихователь: Доброго дня, Усмішко! Чому ж ти невесела?

Квітка: Здрастуйте, діти! Я засумувала тому, що втратила свою вроду, свої диво-пелюстки. Їх вітром рознесло по всій країні. Я не можу сама їх відшукати, хоча знаю що їм без мене, без Усмішки не можна. (Плаче).

Діти: Не плачте, будь ласка.

Вихователь: Усмішко, заспокойся і чекай нас. Ми тобі

обов'язково допоможемо. До побачення!

Діти ідуть до замку, на дверях якого напис "Заходьте, будь ласка, у дворі живе лагідна собака" (читає дітям напис і пропонує послухати і привітатись).

Діти: Доброго дня, господарю!

З'являється "Песик- Чудесик"

Песик-Чудесик: Доброго дня, а господаря нема. Я сам тут живу.

Вихователь: Сам один у цілому замку?

Песик-Чудесик: Колись дуже-дуже давно в цьому замку жив злий господар.

Він наказував мені стерегти цей замок. Бути злим і сердитим. Та я вмів, лише, усміхатися, виляти хвостиком і говорити : Доброго ранку! Як ви себе почуваєте?

І ще я говорив багато добрих слів. Мій господар сварив мене і вчив говорити р-р-рро-зір-ву? р-р-р заг-ри-зу". А я знав своє: "Вибачте, будь ласка".

Господар кричав : "Кажі з'їм, з'їм". А я запитував "Навіщо?". Він тупотів ногами і верещав : "Щоб ро-зір-ва-ти!!!". Він так сердився і кричав, що луснув із злості. А може став страшним чудовиськом і втік у ліс. Так я залишився у цьому замку один.

І продовжую говорити всім, кого стрічаю лагідні слова :

Доброго ранку - мовлю за звичаєм,

Доброго ранку кожному зичу я.

Доброго ранку вам, люди, бажаю.

З вечором добрим - зустрічних вітаю.

І усміхаються лагідно люди.

Добрі слова ж бо для кожного любі.

Вихователь: Звісно, що це так, адже добре слово - краще за цукор.

Діти: - Добре слово - краще, ніж готові гроші.

- Щире слово, добре діло - душу й серце звеселило.

- Одне приємне слово, наче сад цвіте.

- Тепле слово і в мороз зігріє.

- Гостре словечко - раниць сердечко.

Песик-Чудесик : Так, діти, і я так думаю.

Вихователь: Діти, давайте поцікавимося у Песика -Чудесника, чи не заносив вітер в замок пелюстка квітки - Усмішки.

Песик-Чудесик дає дітям пелюстки на яких написано

"Доброго ранку", "Дякую", "Будь ласка".

Діти: Дякуємо. До побачення!

Вихователь: Як добре, що віднайшлося кілька пелюсток, буде чим порадувати Усмішку.

Діти йдуть далі: Раз, два - вище ніжку

Ми крокуєм по доріжці

Стрибнем враз через струмок,

Обійдемо цей горбок,

По місточку через річку

Сядем дружно на травичку.

Діти підійшли до оселі Журавля, де спинами один до одного сиділи Лисичка і Журавель.

Вихователь: Діти, до якої казки ми потрапили? Давайте поспостерігаємо, що тут відбувається. Здається Лисичка з Журавлем знову посварилися.

Журавель: Зараз ми вам покажемо, як діло було.

Лисичка: Щось давно я в гостях не була. Так хочеться чогось смачненького поїсти. Піду до Журавля, давно вже кликав. Журавлику, я вже прийшла. Їсти хочу, страх!

Журавель: Зголодніла? То на їж.

(Ставить на столі глечик.Лисиця їсть руками, витирається рукавом, кривиться.)

Лисичка: Ну ніби наїлася. А ще щось даси?

Журавель: Не дам, вистачить з тебе!

Лисиця ображена виходить.

Вихователь: Ось, яка тут історія. Мені все зрозуміло. А вам діти?

- 1.Що забула сказати Лисичка, коли зайшла до Журавля? Якими словами можна привітатися?
2. Чи гарно пригощав Журавель Лисичку? Як можна запросити до столу?
3. Як слід вести себе за столом? А як дякувати попоївши?

Журавель до себе гостю запросив, довго готувався, щось в печі варив? А чому ж ту страву гостя та не з'їла. Хто б їх після свари знов привів до миру?

Діти: Ми. Діти беруть в коло Журавля і Лисицю, йдуть

промовляють мирилку:

Мир - миром,

Пироги з сиром.

Варенички в маслі,

Ми - дружечки красні

Поцілуймося, помирімося.

Лисичка і Журавель обнімаються, цілуються.

Вихователь: От і помирились. Давайте, діти, навчимо їх ще гарно вітатися.

Народна гра "Здрастуй, сусіде". (гравці діляться нарівні групи і стають обличчям один до одного на відстані витягнутих рук. Перші гравці - ведучі, вони по черзі, скачуть у напрямку другої команди, звертаються до гравців різними варіантами привітань, ті відповідають їм і стрибають за ведучим.

Гра закінчується, коли всі діти створюють один ланцюг)

Лисичка:

Я все зрозуміла.

Як знайомого зустріну,

Привітаюсь неодмінно.

Добрий ранок, добрий день!

А прийду у дитсадок

Привітаюсь до діток

Вихователь: Лисичко, Журавлику! А ви, був, не знаходили

на подвір'ї пелюсток з чарівними словами?

Журавель дістає з-під печі брудні пелюстки, на яких написано

«Прошу тебе», «Смачного», «Пригощайся». Діти дякують Лисиці і Журавлю і поспішають до човна. (лави в формі витягнутого ромба)

Вихователь:

Діти, я бачу казковий острів, я знаю там живе Тигрик Р-Р. Сідаймо в човен і попливемо на острів. А щоб не сумувати дорогою, заспіваємо улюблену пісню.

На мелодію "В траве сидел кузнечик" діти співають:

До всіх сердець, як до дверей

Є ключики малі. Їх кожен

легко підбере, якщо йому не лінь.

Ти, друже, мушиш знати їх

Запам'ятать не важко .

Маленькі ключики твої:

"Спасибі" і "Будь ласка".

Вихователь:

Ось і острів Тигрика Р-Р . Доброго дня! А чи не знаходив ти, Тигрику , пелюсток диво - квітки? Чомусь мовчить Тигрик. Тигрику не гарно мовчати. Хіба ти не знаєш чемних слів?

На мотив пісні "Чунга - чанга" Тигрик співає:

Так багато чемних слів

Записати, друзі, я зумів.

Тільки от, одна проблема, братці,

Як мені в словах тих розібратись?

"Дякую", "Пробачне", "Прошу" -

Всі слова в запасі ношу

І кажу, коли прийдеться,

Коли просто заманеться.

"Як ся маєш?, "Бувайте!"

Гей, куди ж ви? Не тікайте!

Може, що не так сказав?

Здивував чи налякав?

-Щось мені від чемності, тільки неприємності !

Вихователь: А чому ж ти так вирішив?

Тигрик: Я завжди вживав чемні слова і що ж ! Усі друзі на мене образились і порозбігались. Ось фотографії тільки і залишились.(Плаче).

Тигрик показує альбом, де на малюнках різні ситуації, де він недоречно вживав ввічливі слова (Наприклад, наступив на ногу Леву і сказав "Будь ласка" і т.д.)

Вихователь: Не плач, Тигрику Р-Р,, зараз ми розберемося і допоможемо зрозуміти помилки.

(Діти розглядають малюнок за малюнком і говорять, де які форми ввічливості варто було б вжити.)

Тигрик: Я все зрозумів, дякую вам, любі діти, що допомогли. Знаєте, я знаходив пелюстки диво - квітки, тільки не знав, що з ними робити. Ось вони.

Вихователь читає чарівні слова на пелюстках : "Вибачте", "Прошу".

Діти з вихователем повертаються до Квітки - Усмішки.

Вихователь: Диво - Квітко, ми відшукали всі твої пелюстки, на яких написані чарівні слова "ніжне будь ласка", "вдячне спасибі", "доброго ранку", "світлої днини".

Квітка-Усмішка одягає наголівник із зібраних дітьми

кольорових пелюсток і промовляє:

Дякую діти. Я знову стану веселою і щасливою! Адже чарівні слова не можливо говорити буз усмішки. Їх треба промовляти тихим голосом з лагідною усмішкою, дивлячись людині в очі.

Вихователь: Від чемного слова, щирої усмішки кращим стає життя. То ж, давайте, діти усміхнемося один одному і з таким гарним настроєм повернемося до дитсадка.

Діти "сідають" в повітряну кулю, під пісню «Маленькая страна »

повертаються в групу.

Інтегроване заняття з мовленнєвого етикету

Тема: « Ввічливих завжди шанують »

Програмовий зміст:

Розширювати уявлення дітей про мовленнєвий етикет та основні його чинники: ввічливість, уважність, чемність співрозмовників. Вправляти у дотриманні правил культури мовленнєвого спілкування: розмовляти спокійним, лагідним тоном, привітно, з усмішкою, дивлячись людині у вічі. Удосконалювати вміння дітей аналізувати і оцінювати свої вчинки та вчинки однолітків. Розвивати пам'ять, мовлення, поповнити словниковий запас дітей словами ввічливості.

Виховувати шанобливе ставлення до оточуючих, спонукати дітей на добрі вчинки.

Матеріал: пісня В. Шаїнського « Усмішка », вірші, прислів'я, «чарівна» паличка, індивідуальні картки для гри « Добре чи погано », музика для таночка.

Хід заняття:

У супроводі пісні В. Шаїнського « Усмішка » діти заходять до кімнати.

Вихователь: Сьогодні у нас свято

Гостей прийшло до нас багато

Тож, любі діти, поверніться

З гостями привітайтеся.

І щиро їм всміхніться!

Вихователь: Доброго ранку, діти!

Діти: Доброго ранку!

Вихователь: Сідайте, діти, будь ласка! Всі ви, напевне, любите дива. А як ви гадаєте, хто вміє їх створювати?

Діти: Чарівники!

Вихователь: Ось сьогодні ми з вами спробуємо хоч трішки побути чарівниками! Але для цього треба знати « чарівні слова ». А що це за чарівні слова, вам підкажуть вірші. Слухайте уважно.

(Діти читають вірші на- пам`ять).

Ранок стукає в віконце:

« Час вставати, » - каже сонце

І промінчиком лоскоче,

Привітатись першим хоче!

Як знайомих я зустріну,

Посміхнусь їм неодмінно!

Гарний настрій принесе -

« Добрий день! » і « Здрастуйте! ».

До всіх сердець, як до дверей,

Є ключики малі.

І кожен легко підбере, якщо йому не лінь.

Ти, друже, мусиш знати їх,

Запам`ятать не важко -

Маленькі ключики твої

« Спасибі » і « будь ласка »!

Сію дитині в серденько ласку,

Сійся родися ніжне « будь ласка »,

Вдячне « спасибі », « вибач » тремтливе.

Слово у серці як зернятко в ниві.

- Доброго ранку! - мовлю за звичаєм.

Доброго ранку! - кожному зичу я.

Доброго дня вам! - людям бажаю.

Вечором добрим зустрічних вітаю.

І усміхаються лагідно люди:

Добрі слова ж бо для кожного любі!

Вихователь: Я сподіваюсь, діти, ви здогадались, які саме чарівні слова нам сьогодні потрібні. А перевірити чи знаєте ви ці слова допоможе « чарівна » паличка.

Дидактична гра « Чемні діти ».

Правила гри: діти стають у коло і під музику передають « чарівну » паличку один одному. Коли музика зупиняється, той, у кого в руках паличка, називає ввічливе слово і гра продовжується далі.

Вихователь: Молодці, діти, всі ви знаєте ці чарівні ввічливі слова. А як їх потрібно вимовляти? (Лагідно, дивлячись у вічі) Скажіть мені, будь ласка, коли з вами розмовляють спокійно, рівним голосом, не штовхають, коли хочуть пройти повз вас, а може просять вас чимось допомогти, як ми назвемо таку дівчинку чи хлопчика?

Діти: Ввічливими, вихованими, чемними, добрими, чуйними.....

Вихователь: Правильно, діти. Ввічливими люди не народжуються, а стають.

Ввічливість – шанобливість, прагнення не завдати неприємностей іншим людям, готовність своєчасно прийти на допомогу іншій людині. Ви молодці, знаєте чарівні ввічливі слова, але ще потрібно знати коли, як і де їх говорити, щоб іншому було приємно.

Проблемна ситуація

До кімнати заходить Андрійко.

Андрійко: - Привіт! Ой, я бачу спізнився! Про що ви тут розмовляєте?

Вихователь: - Так, ти спізнився. Ми говорили про ввічливість!

Андрійко: О – о – о! Я ввічливий!

Вихователь: Якщо ти ввічливий, то ти й вітатись вмієш?

Андрійко: Авжеш! Я ж сказав: « Привіт ». Отже, я ввічливий!

Вихователь: Діти, чи правильно Андрійко привітався? Що потрібно було зробити і сказати в цій ситуації?

(Діти називають помилки і виправляють їх.)

Вихователь: Давайте всі разом пригадаємо правила ввічливого вітання.

Ігрова вправа « Умій привітатись »

Як треба чемно вітатись?

Кому при зустрічі можна казати « Привіт »?

Як можна привітатись на відстані?

Хто вітається першим: дорослий чи дитина?

Якщо зустрілись хлопчик і дівчинка, хто вітається першим?

Вихователь: Молодці діти! Привітання бувають різні. Чи уклін, чи слова вітання, чи лагідна усмішка – спільне тут те, що це означає: « Ти для мене приємна людина. Я бажаю тобі добра ». Також з давніх-давен існує поміж людей звичай знімати шапку, увійшовши до приміщення. Як ви думаєте, що він означає?

Діти: Цим люди показують, що прийшли з миром.

Вихователь: А що означає звичай, вітаючись за руку, знімати рукавицю?

Діти: Цим показують, що прийшли з миром, добром, що в руках немає зброї.

Вихователь: Правильно, діти. Ось бачите, що не лише наші слова, вчинки, а навіть рухи, жести говорять за нас, показують які ми – виховані, чемні, ввічливі чи ні. Іноді слова, сказані людиною, можуть означати дуже багато. Недарма про ввічливість, чемність народ склав багато прислів'їв та приказок. Давайте їх пригадаємо:

Слова щирого вітання дорожчі за частування.

Якщо ввічливо попросили – завжди дадуть.

Ввічливих і радісних завжди шанують.

Добре слово і в мороз зігріє.

Хто людям добра бажає, той і собі має.

Добре слово краще за цукор і мед.

Щире слово, добре діло душу і серце обіграло.

Не гріє мене кожух, лише слово гріє і тішить.

Умій сказати, умій промовчати.

Вихователь: Молодці, діти дуже повчальні приказки і прислів'я ви пригадали.

Ну а зараз нашим дітям

Слід активно відпочити

Час уже мої малята

Гарний танець починати.

А чи вміють наші хлопчики ввічливо запросити дівчаток до танцю.

Танок « Запрошення ».

Вихователь: Молодці, дуже гарно танцювали, наші хлопчики справжні кавалери.

Ми продовжуємо з вами розмовляти про ввічливість, чемність, вихованість. Підійдіть, будь ласка, до своїх столів і розгляньте картинки. Уважно роздивіться ситуацію на картинці і подумайте ввічливо чи ні чинить герой. Якщо герой чинить правильно, то кружечок біля картинки зафарбуйте зеленим кольором, а якщо ні – червоним.

Дидактична гра « Добре чи погано ».

(Індивідуально прошу дітей пояснити, чому цей вчинок ввічливий, правильний, а цей – ні).

Вихователь: Молодці, всі правильно виконали завдання. А зараз я пропоную погратись в гру.

Гра « Ввічливо чи не ввічливо? »

Правила гри: Я читаю вірші. Якщо ввічлива людина повинна робити те, про що говориться в вірші, ви плескаєте, а якщо ні – не плескаєте.

Привітатись до матусі:

- Рідна з добрим ранком!

Потім радісним, привітним

Поспішай до трав, до квітів

А щоб день пройшов не марно –

З усіма поведься гарно!

У дівчаток гарні кіски,

Але надто вже малі.

А щоб більше виростали,

Тягнемо їх до землі!

Без запрошення йди в гості,

Не вітайся там ні з ким.

І нізащо слів « Будь ласка!» і

« Прощайте! » - не кажи.

Не вмивайтеся ніколи

Та не мийте навіть рук

Не потрібне це заняття

І не варте стількох мук.

Друг в біді не лишить

Щирим словом втішить –

Отакий він незрадливий,

Справжній друг!

Галасуй, пици, гукай,

Коли хтось відпочиває.

Роби комусь зле, якщо цього ніхто не бачить.

Усміхнися сонечку: « Здрастуй, золоте ».

Усміхнися квіточці – хай вона росте.

Усміхнися дощику « Лийся мов з відра ».

Друзям усміхнися – побажай добра.

Вихователь: Молодці, всі були уважні. Ми з вами сьогодні говорили про чарівні ввічливі слова, згадували прислів'я про те, як багато важить для кожного з нас щире слово. Для того, щоб завжди приносити людям радість, не забувайте цих слів, будьте ввічливими, вихованими дітьми, частіше посміхайтесь людям навколо і вони посміхнуться вам.

Заняття закінчується.

Конспект заняття : «Театральні таємниці»

Програмовий зміст: Закріпити з дітьми правила поведінки в театрі: не запізнюватись на виставу, проходити на своє місце, вибачившись, не їсти, сидіти тихо, не розмовляти. Закріпити вміння інсценізувати знайомі оповідання, правильно оцінювати поведінку героїв різних оповідань, казок, товаришів, свою власну. Розвивати мислення, мову, волю. Виховувати самостійність, уважність, культурне ставлення до людей в громадських місцях.

Матеріал: ширма, дві ляльки, ляльковий одяг, ілюстрації до оповідання В.Осеевої «Сини», іграшки: ведмедик, зайчик, чебурашка, маски білочки, сороки, макет автобуса.

Хід заняття :

Вихователь читає вірш

До всіх сердець, як до дверей

Є ключики малі

Їх кожен легко підбере,
Якщо йому не лінь.
Ти, друже, мусиш знати їх
Запам'ятать неважко,
Маленькі ключики твої
«Спасибі» і «Будь ласка».

Вихователь: Діти, які «чарівні» ключики ви ще знаєте? (Діти відповідають)

- А як ви вмієте ними користуватися я зараз побачу.

Показ ілюстрації до оповідання В.Осєєвої «Сини».

Вихователь: З якого твору ці герої? Хто з хлопчиків поступив добре? А хто – ні? Чому? Як дідусь оцінив поведінку хлопчиків? Хто найбільше любить свою маму?

А як би ви поступили? Які добрі справи зробили ви? (Розповіді дітей).

- Давайте підемо в театр (пропонує вихователь). Хочете?

- Сьогодні в театрі будуть показувати культуру поведінки таких хлопчиків і дівчаток, як ви.

- Ми вже зібралися. А наші ляльки ще не одягнуті. Вони теж хочуть йти в театр.

Ситуація: 2 ляльки, 2 комплекти одягу. Під час одягання виявилось, що в одному з комплектів немає для ляльки суконки й пальто, зате у другому, крім суконки й пальто є ще куртка і штани. Дівчинка, у якої не знайшлось одягу, схвильовано дивиться на вихователя.

Вихователь : Бідна лялька! Виходить їй треба залишитись, бо немає одягу. Не красиво вести її в театр роздягнутою.

Оленці шкода залишити ляльку. Тоді вихователь говорить:

- А чи не можна зробити так, щоб обидві ляльки пішли в театр?

Оля догадується й каже:

- Я дам своїй ляльці суконку й пальто. А ти, Оленко, одягни своїй ляльці куртку й штани.

Вихователь радісно схвалює Олин поступок і каже:

- Молодці! Тепер обидві ляльки разом з нами поїдуть в театр.

У дверях штовхаються Зайчик і Ведмедик. Ведмідь став Зайчику на лапу. Зайчик образився і назвав Ведмедика валилом. А Ведмідь Зайчику:

- Мовчи, Косе Око! Мало не побилися.

- Як потрібно було їм поступити?

Діти розбирають ситуацію

- Зайчику треба було поступитися, раз Ведмідь так дуже спішив. А Ведмедю треба було попросити проїхати. Підійшли діти до автобуса. Кондуктор просить пасажирів заходити

- Прошу зайняти місця. Автобус швидко відправлятиметься.

Олег сів на стільчик, але побачив Оксанку, піднявся і сказав:

- Привіт, Пампушечко! Сідай, будь ласка.

- Що Олег зробив доброго, а що – ні? Як в таких випадках потрібно звертатися?

Діти біля «Каси». Черга. Білочці не дісталось квитка. А так хочеться потрапити в театр. Всі заходили з квитками в театр, а Білочка залишилася за дверима. Побачила це Сорока.

- Чому ти так засумувала, Білочко?

- Мені так хотілося бути в театрі, а квитків уже немає.

ти. Грубіянити не красиво.

Підійшли діти до автобуса. Кондуктор просить пасажирів заходити

- Прошу зайняти місця. Автобус швидко відправлятиметься.

Олег сів на стільчик, але побачив Оксанку, піднявся і сказав:

- Привіт, Пампушечко! Сідай, будь ласка.

- Що Олег зробив доброго, а що – ні? Як в таких випадках потрібно звертатися?

Діти біля «Каси». Черга. Білочці не дісталось квитка. А так хочеться потрапити в театр. Всі заходили з квитками в театр, а Білочка залишилася за дверима. Побачила це Сорока.

- Чому ти так засумувала, Білочко?

- Мені так хотілося бути в театрі, а квитків уже немає.

Сорока виявляє доброту, готовність поділитися, виручити того, хто попав в важке, безвихідне становище.

- Не сумуй, Білочко. Візьми мій.

- Але ж і ти, Сороко, хочеш подивитися виставу.

- Заспокойся, Білочко. Бери квиток. А я завтра подивлюся цю виставу. Ти ж далеко живеш і завтра не зможеш подивитися.

- Дякую тобі, люба Сороко! (З радістю Білочка побігла в театр).

- Я всім розповім у нашій стороні про твоє добре серце. До побачення!

Ведмедик запізнився до театру, проходив у ряді, не вибачившись.

- Як потрібно поступити?

У театрі Чебурашка попросив сидіти тихо й уважно слухати артистів. Зайчик сидів і їв цукерки.

- Чи можна так поводитись? Чому?

Діти розігрують ситуацію.

I ситуація: Коля побачив бабусю, яка несла 2 важкі сумки. Підбіг до неї: «Бабусю, давайте я вам допоможу». Старенька ласкаво усміхнулась і сказала: «Дякую, внучку, але вони дуже важкі». Коля хотів хоч чимось допомогти бабусі, побіг, відкрив двері і підтримав їх, поки бабуся пройшла. Лиш потім побіг бавитися.

II ситуація: Хлопчики будують гараж. Андрійко розвалює будову. Таня побачила це і пропонує Андрійкові збудувати паркан навколо її хати. «А коли хтось грається – не заважай. Це не добре» – повчає дівчинка.

III ситуація: Дівчатка граються з ляльками. Вони їх годують, одягають на прогулянку. А Наталочка – новенька сумно спостерігала з боку. Раптом Ліда на хвилинку зупинила гру, підійшла до неї, протягнула їй красиву ляльку і говорить привітно: «Давай будемо разом гратися. Лялька вже хоче спати. Я приготую постіль, а ти її роздягни!»

Чебурашка підводить підсумок:

- Хто вам сподобався?

- Чому?

- Які вони?

- Що хотіли б ви ще побачити в нашому театрі?

Чебурашка дякує глядачам за хорошу поведінку в театрі.

Конспект заняття: «Вітайся завжди - це твоє здоров'я»

Програмовий зміст: уточнити уявлення дітей про основи культурної поведінки, про ввічливі слова, вітання, як чемну форму звертання. Учити користуватися ввічливими словами - мовними формами. Навчати дітей ввічливому спілкуванню з ровесниками, дорослими, розкрити перевагу доброти над жадібністю, байдужістю, вчити бачити і проявляти милосердя до людей, тварин, рослин. Розвивати етичні почуття, пам'ять дітей за допомогою малих форм (прислів'я), згадати і повторити поради П.Іванова, домагатись доброзичливої атмосфери в групі, виявляти турботливе ставлення до малюків, до старших. Виховувати бажання бути привітним і чемним.

Матеріал: «Детка» - 12 заповідей П.Іванова, сюжетні картинки із серії «Культура і етикет», пісні В.Шаїнського «Улыбка», «Не дразните собак», сонечко з промінцями, картинки з ввічливими словами.

Хід заняття :

Звучить пісня В.Шаїнського «Улыбка», діти заходять до групи (залу).

Вихователь:

- Доброго ранку!

Діти:

- Доброго ранку!

Вихователь:

- Сідайте! Дітки, ви, мабуть, всі любите казки, де відбувається щось чудодійне. А хто ж вміє робити чудеса?

Діти:

- Чарівники!

Вихователь:

- Ось і ми з вами спробуємо побувати трішки чарівниками, а для цього нам потрібно знати чарівні слова. Які це слова? (Будь ласка, дякую ...).

Вихователь:

- Можливо пам'ятаєте, як їх потрібно вимовляти?

Діти:

- Лагідним голосом, посміхаючись і дивлячись прямо у вічі.

Вихователь:

- Коли людина розмовляє спокійно, ніжно і не сердиться, не штовхається, коли хоче пройти біля вас, а, можливо і попросить вас допомогти їй, то як ми називаємо таку дівчинку чи хлопчика?

Діти:

- Вихований, ввічливий.

Вихователь:

- От зараз ми і поговоримо про ввічливість. Адже люди повинні не лише вимовляти слова, а й знати коли і про що говорити.

Проблемна ситуація. (В цей час заходить хлопчик).

Петрик:

- Привіт! Ой, а я спізнився. А про що ви тут розмовляєте?

Вихователь:

- Так, ти спізнився. А ми про ввічливість говоримо.

Петрик:

- О-о-о! А я ввічливий!

Вихователь:

- Ну коли ти ввічливий, то ти і вітатися вмієш?

Петрик:

- Авжеж! Я ж сказав: «Привіт», - значить я ввічливий.

Вихователь:

- Діти, а чи все правильно зробив Петрик?

Діти називають помилки і виправляють їх.

Вихователь:

- А як взагалі можна привітатись? (Доброго ранку, доброго дня, здрастуйте). І щоб в голосі нашому чулась доброта. Чи можна говорити при зустрічі «Привіт»?

- Так, але лише своїм друзям.

- А як можна привітатися на відстані?

Поклонитись, махнути головою чи рукою.

- А хто повинен привітатись перший при зустрічі з дорослими людьми?

Вихователь:

- Дійсно, вітання бувають різні. Чи то уклін, чи слова вітання, чи лагідна посмішка, спільне в них те, що привітання означає: «Ти мені приємна людина. Я тобі бажаю всього найкращого».

Гра «З давніх давен».

Вихователь:

- Існує давній звичай знімати шапку, коли входимо до приміщення. Що він означає?

Діти:

- Ми показуємо, що прийшли з миром.

Вихователь:

- А що означає звичай знімати рукавицю, коли вітаємось?

Діти:

- Ми показуємо, що в руці у нас немає зброї, що ми теж прийшли з миром, добром.

Вихователь:

- Як бачите, не лише наші вчинки, слова, а навіть рухи говорять про нас, показують, які ми виховані, ввічливі чи ні. Адже і погляд теж може бути різним. І коли ми хочемо бути вихованими і ввічливими, ми повинні і говорити, і робити все з добрим наміром, з радістю і добротою, щоб всі, з ким ми спілкуємося, одержували лише радість від нас. А тепер послухаємо віршик про привітання, який розкаже Іринка.

Я знайомих як зустріну,

Привітаюсь неодмінно:

Добрий ранок! Добрий день!

А прийду в дитячий сад,

Привітаюсь до малят.

Вихователь:

- Давайте згадаємо віршик про вітання і від його гарних слів стане приємно.

Доброго ранку! – мовлю за звичаєм,

Доброго ранку! – кожному зичу я,

Доброго дня вам! – людям бажаю,

Вечором добрим! – стрічних вітаю.

І посміхаються в відповідь люди,

Добрі слова ж бо для кожного любі.

Показую книжечку-поради П.Іванова.

- Як називається ця книжка? («Детка»)

(Зачитую пораду № 7) – «Вітайся з усіма скрізь і всюди, особливо з людьми літнього віку. Хочеш мати у собі здоров'я – вітайся з усіма».

- Пригадаємо народне прислів'я. яке говорить про те ж саме. Згадали?

Хто людям добра бажає, той і собі має.

- А як ви його розумієте?

Добре слово краще за цукор і мед.

- Як ви розумієте це прислів'я? Що це значить?

- Милосердя, що це таке?

Вихователь:

- На світі дуже багато гарних слів. А хто з вас, можливо, чув таке слово як «милосердя».
- Як ви думаєте, що воно означає?

Милосердна людина – це чуйна людина.

- Які прислів'я ви знаєте, де говорилося би про милосердні вчинки?

Одне приємне слово – наче сад цвіте.

Щире слово – добре діло, душу й серце звеселило.

Вихователь:

- Роздивіться картинки і згадайте, що трапилось з героями. Чи сподобався вам вчинок хлопчика? Чому?
- Знову звернемося до порад П.Іванова.

(Зачитую пораду № 8) – «Допомагай людям, чим можеш, особливо бідному, хворому, скривдженому, нужденному. Роби це з радістю. Ти набудеш в ньому друга...»

Фізкультхвилинка. Драматизація оповідання «Хусточка».

- Поведінка якої дівчинки вам сподобалась? І ви вчинили б точно так?
- Яке прислів'я підходить до цієї ситуації?

Не одяг красить людину, а добрі діла.

- Послухайте пісню і скажіть, про що вона?

Звучить пісня В.Шайнського «Не дразните собак».

- Правильно. Не потрібно ображати ні собак, ні кішок, ні жуків, ні метеликів. А все те, що нас оточує – це природа і її потрібно берегти.

- Звертаємось знову до порад П.Іванова (Зачитую пораду № 6) – «Люби природу навколишню».

- Як ми з вами це робимо? Адже ми з вами такі малі, хіба ми теж можемо берегти природу?

(Діти згадують приклади з власного досвіду – про черепаху, годівницю, квіти на поляні).

- Послухайте слова-обіцянку:

Йтиму садом, полем, а чи лугом,

Буду я природі добрим другом,
Не столочу навіть і трави,
Я скажу їй: «Зеленій, живи!»
Коли лісом буду я іти,
Теж посію зерна доброти,
Побажаю дереву і пташці,
Щоб віки жили у мирі й щасті!

Гра «Сонечко»

Сонечко намальоване на аркуші паперу. Сонечко з коротенькими промінчиками. На запитання вихователя діти дають відповіді. Кожна відповідь написана на промінчиках, їх доточують до намальованого сонечка.

- Ми з вами говорили про добрі вчинки, чарівні слова, приводили і прислів'я про це, як багато значить для кожного з нас щире слово. Але ще нам чогось не вистачає. А щоб вам допомогти здогадатись, чого саме, я вам загадаю загадку:

Соняшник розцвів у небі,
Поливать його не треба,
Влітку, взимку, він цвіте,
І насіння золоте розсипає
Сонях всюди, - урожай, -
Це радість буде (Сонце)

Голуба хустина,
Жовтий клубок

По хустині качається -

Людям усміхається. (Сонце)

- Так, нам не вистачало сонечка, яке людам усміхається. Подивіться, як сонечко посилає свої промінці на землю і зігріває її. Щоб і наше сонечко нас зігріло, ми повинні допомогти йому. Я зачитаю вам ситуацію, а ви доберете потрібні слова і збільшите тим самим його проміння.

- Ви прийшли в дитячий садок, що ви повинні сказати?

Діти:

- Доброго ранку!

Вихователь:

- Вам допомогли роздягтися, повісити одяг, що треба сказати?

Діти:

- Дякую?

Вихователь:

- Ви йшли по коридору і випадково когось штовхнули. Що треба сказати?

Діти:

- Вибачте, перепрошую. Людина зробила добре слово, діло, їй потрібно віддячити, не слід забувати про дуже важливе слово: «Будь ласка».

Вихователь:

- Ви були в гостях, вам було весело, цікаво. Але вже час повертатись додому. Що кажемо?

Діти:

- До побачення!

(Сонечко піднімаємо на мотузці. Діти співають: «Вийди, вийди, сонечко»).

Вихователь:

- Слова коротенькі, а як багато значать. Яку містять в собі силу і енергію. Ми допомогли сонечку і в групі дійсно стало тепло, затишно, добре від сонечка, від наших сердець, від теплих, щирих слів. Будьте привітні, чемні, скромні і турботливі, діти. На згадку я вручаю вам таке маленьке символічне сонечко – це залишає сліди сонячний зайчик, стрибаючи і посміхаючись то на одному обличчі, то на іншому, ніби грається з нами.

(З допомогою дзеркала сонячний зайчик стрибає по групі, де сяде, там і залишив слід – маленьке сонечко).

Конспект заняття :«Як я можу допомогти іншим»

Мета: закріпити вміння дітей ввічливо вітатися та прощатися з людьми. Вчити дітей розцінювати добрі вчинки, справи, застерігати від поганих вчинків. Розвивати пам'ять, увагу, мислення. Виховувати у дітей почуття милосердя, чуйності, доброзичливості, бажання прийти на допомогу стареньким, самотнім.

Матеріал: гостинці для діда Панаса, візочок.

Хід заняття :

Стук у двері.

- Це, дітки, прийшла тітка Марія, вона принесла листа. І що ж там в тому листі, зараз подивимося.

- Діти, в листі написано, що недалеко від нас в селі живе самотній старенький дідусь. Він дуже б хотів, щоб його хто-небудь відвідав. Бідний дідусь, йому, напевно, потрібна допомога. Давайте, ми поїдемо до нього. А що ж ми йому візьмемо? Гостинця, так? Ось у нас є дуже цілющий чай, він пригодиться дідусеві. Цей чай дуже корисний. Він з малини, калини, шипшини і меду. Діти, давайте сядемо в наш казковий візочок і поїдемо до дідуся Панаса. - Бери, Андрійку, батога, і поганяй коней.

- Вйо-вйо-поїхали.

- А ось і приїхали. Діти виходять. Оглядаються навколо. А де ж дід Панас живе?

Назустріч іде тітка Олена.

- Доброго здоров'я , тітко Олено.

- Доброго здоров'я , мої маленькі.

- Тітко Олено, а скажіть-но, будьте добрі, де тут дід Панас живе?

- Та ось його хата, недалеко.

- Дякуємо вам щиро

Діти розглядають хату. Біля хати сидить дід Панас.

- Дідусю, доброго здоров'я.

Дідусь схвильовано вітається.

- Доброго здоров'я, мої маленькі.

- Заходьте, любі внучата, до моєї світлиці. А звідки ви такі гарні приїхали до мене?
- Дідусю, ми приїхали до вас з дитячого садочка. А що трапилось з вами?
- Любі діти, мені стало сумно, і в хаті холодно.

Вихователь:

- Давайте, діти, дідусеві допоможемо. Дідусь самотній, йому важко.
- Дідусю, ми до вас приїхали з гостинцем. Ось я покладу його на пічку, щоб він трохи розігрівся. Це чай і пампушки.
- Дідусю, наш чай дуже корисний, він з малини, шипшини, липового цвіту.
- А зараз, дідусю, ми вам піч розтопимо, принесемо дров, приберемо в хаті.
- Тепер, мої діточки, мені вже не сумно, ви мене так порадували і розвеселили. Мені стало зовсім тепло.
- Ой, дідусю, ми дуже раді, що змогли вам допомогти. Ось у вас на щоках навіть рум'янець з'явився.
- А зараз, діточки, сідайте я вам розкажу невелику пригоду про одного хлопчика. Він був дуже схожий на вас.

Пригода з твору «Апельсин».

- Діти, чому хлопчик Юрчик допоміг вчасно бабусі, підтримав бабусю, а не пройшов мимо? Як би ви поступили в такому випадку? Ви б теж допомогли бабусі?

Вихователь:

- Наші діти також багато всього вміють. Вони вивчили вірші і хочуть вам розповісти. (Діти розповідають віршики).

Дідусь:

- Ой, молодці, дітки, молодці.
- Дідусю, а що за хліб у вас на столі лежить? Напевно, ще хтось до вас приходив?
- А це приходила сусідка провідати мене і принесла цей хліб. Він дуже смачний, в домашній печі випечений.
- Дідусю, а наші дітки знають, що хліб треба берегти, вони навіть крихти хліба не викинуть. А ще вони вміють співати пісню про хліб.

Пісня «Печу-печу хлібчик».

- Молодці, діти, дуже гарно співали. Любі діти, за те, що ви мені допомогли, я вам дуже вдячний.

- Дідусю, ми завжди будемо приходити, допомагати вам.
- Ой, ми забули, на печі гріються пампушки і чай. Ми вас, дідусю, почастуємо. (Діти пригощають дідуся).
- Ой, дякую, дякую, дітки
- А тепер бувайте здорові, дідусю, нам час повертатися у дитячий садок.

Юні леді та джентльмени

Розвага для старших дошкільнят

Мета. Розширювати й закріплювати уявлення дітей про себе як особу певної статі; продовжувати формувати дружні взаємини між дівчатками й хлопчиками; розвивати вміння враховувати особливості одне одного, пов'язані зі статтю; виховувати повагу до осіб протилежної статі, чемність, культуру поведінки.

Матеріал: конверт зі звуковим листом-запрошенням до Країни леді та джентльменів або комп'ютерний диск із зображенням леді та джентльменів; ляльки в гарному вбранні, неохайна лялька; значки "Юний джентльмен" та "Юна леді" (за кількістю дітей); зображення танцювальної пари у класичному танці; мікрофон; набір картинок "Одяг"; картинки із зображенням стадіону, дитсадка, квартири, свята; картинки із серій: "Уроки доброти", "Я та інші", "Уроки ввічливості".

Хід

1. ПІЗНАВАЛЬНИЙ БЛОК

Вихователь. Діти, нам принесли ось цей конверт. Як ви гадаєте, що в ньому може бути? Так, я теж гадаю, що там лист. (Відкриває, дістає касету чи диск). Але лист не простий, а звуковий. Хочете послухати?

Прослуховують та обговорюють надісланий лист:

"Любі маленькі друзі! Ми, мешканці Країни леді та джентльменів, почули, що у вашій групі є дівчатка і хлопчики, які в майбутньому можуть стати леді та джентльменами. Запрошуємо вас до себе, щоб познайомитися з вами й показати нашу Країну. Якщо ви колись захочете жити з нами, ми будемо раді.

З повагою леді та джентльмени"

Вихователь. Діти, ви зрозуміли, від кого прийшов лист? На вашу думку, хто такі леді? (*Відповіді дітей*). А кого можна вважати джентльменом? (*Відповіді дітей*). Чи є у нашій групі діти, схожі на леді та джентльменів? Чому ви так вважаєте? (*Відповіді дітей*). Ви згодні відвідати Країну леді та джентльменів і випробувати себе: чи зможете стати справжніми мешканцями цієї Країни? Гаразд, вирушаємо в дорогу. (Звучить "чарівна" музика). Заплющіть очі й уявіть, що ми опинилися в Країні леді та джентльменів. Бачимо першу вулицю цієї Країни — вона називається вулицею Ввічливості. А ось і перші її мешканці. (Звертає увагу дітей на ляльок Барбі та Кена у класичному вбранні). Хочете поспостерігати за ними?

Вихователь розігрує діалог між ляльками.

- Доброго дня, молодий чоловіче!
- І вам доброго дня!
- Підкажіть мені, будь ласка, як дійти до взуттєвої крамниці.
- Охоче. Я проведу вас, це не клопіт для мене.
- Чудово, я буду вам дуже вдячна.
- Дозвольте, я допоможу вам нести вашу сумку.
- Бачу, вона затяжка для вас.
- Дуже вдячна, прошу.
- Ось ми й прийшли, це потрібна вам крамниця.
- Дякую вам за допомогу. Без вас я не змогла б так швидко сюди потрапити. До побачення!
- Радий був вам допомогти. Бувайте!

Вихователь. Діти, що ви можете сказати про мешканців цієї вулиці? Які вони? (Відповіді дітей). Так, вони виховані та ввічливі. А ви знаєте слова ввічливості? Пригадаймо їх.

Проводиться дидактична гра "Ланцюжок слів".

Діти утворюють коло, передають одне одному мікрофон і по черзі промовляють слова привітання, прощання, вибачення, прохання, подяки, намагаючись не повторюватись

Вихователь. Молодці, я бачу, що ви добре знаєте слова ввічливості. А чи користуєтесь ними, спілкуючись одне з одним? Ану ж бо покажіть мешканцям Країни, які ви виховані та ввічливі.

2. СОЦІАЛЬНО-МОРАЛЬНИЙ БЛОК

На прохання вихователя хлопчики *розігрують різні ситуації*.

- Уявіть, що ви стоїте поряд з дівчинкою, яка збирається увійти з вулиці до приміщення. Хто покаже, як хлопчик має поводитись у цій ситуації?
 - А зараз уявіть, що ви стоїте на автобусній зупинці. Під'їхав автобус, відчинилися двері, і ви бачите, що з автобуса починає виходити дівчинка. Хто хоче показати, що він робитиме?
 - Ви пішли до крамниці, зробили покупку й рушили до дверей. Разом з вами до них підійшла дівчинка. Хто буде покупцем і покаже, як він вийде з крамниці?
 - Ви йдете по дорозі, а попереду вас іде дівчинка і несе в руках якісь речі. Дівчинка перечіпається об камінець і всі речі падають на землю. Хто покаже, що він робитиме у цьому разі?

Вихователь. Мене тішить, діти, що ви не лише на словах виховані та чемні. Що ж, залишаємо вулицю Ввічливості й прямуємо до вулиці Охайності. Хто ж це йде нам назустріч?

Перед дітьми дві ляльки — охайна й неохайна. Вихователь розігрує діалог між ними.

- Доброго дня! Мене звуть Ольга. Дозвольте запитати, як вас звати?
- Ірина.
- Пані Ірино, як ви сюди потрапили? Адже на нашій вулиці не живуть такі неохайні люди!
- Я дуже хочу тут жити, що ж мені робити? (Плаче).

Вихователь. Пані Ірино, не засмучуйтесь, напевно наші діти зможуть вам допомогти. Діти, що б ви порадили неохайній людині, аби вона змогла мешкати на цій вулиці? (Умитися, зачесатися, випрати й випрасувати одяг, почистити взуття...).

Пані Ірина. Дякую вам, діти. Піду приберуся й буду завжди охайною. Адже я дуже-дуже хочу бути справжньою леді.

Пані Ольга. Діти, а ви дотримуетесь правил охайності? (*Відповіді дітей*). Молодці, це чудово, що в нашій країні колись житимуть такі мешканці, як ви.

Вихователь. Попрощаймося з пані Ольгою, бо нам час вирушати далі. Ми вийшли на якусь площу. Погляньте, будь ласка, на цей знак. (На стіні - зображення танцювальної пари у класичному танці). Мабуть, він вказує на назву площі. Як ви гадаєте, яка її назва? (*Відповіді дітей*). Так, це Танцювальна площа. Мешканці Країни леді та джентльменів люблять танцювати й часто приходять сюди. Вони завжди дотримуються етикету танцю. До речі, хто знає, що таке етикет? (*Пояснює при потребі*). Поміркуймо: який етикет у танці? (*Джентльмен має правильно й чемно запросити леді до танцю; галантно танцювати, не наступаючи на ноги партнерці; не робити зауважень під час танцю; відвести леді на місце й подякувати їй за танець*). Правильно, діти! Етикет танцю ви знаєте, а тепер покажімо мешканцям Країни леді та джентльменів, як ми вміємо його дотримуватись.

Динамічна пауза. Під звуки вальсу хлопчики запрошують дівчаток і танцюють, дотримуючись правил етикету.

Вихователь. Діти, виявляється, що бути леді та джентльменом — це не тільки вміти правильно спілкуватись, бути чемним, охайним. Слід іще й вміти танцювати і знати етикет танцю.

З'являється лялька у бальній сукні й звертається до дітей:

— Добрий день, діти! Я була на нашій Танцювальній площі саме тоді, коли ви виконували свій танець. Мені сподобалося спостерігати за вами, ви потішили мене. А чи знаєте ви, якими мають бути мешканці нашої Країни? (*Відповіді дітей*). Пропоную пограти зі мною у гру "Впиймай слово". Згодні? (*Відповіді дітей*). Я називатиму різні слова, а ви плескатимете в долоні тоді, коли почуєте слова, які стосуються мешканців нашої Країни. (*Називає слова: грубіян, чемний, приязний, сварливий, привабливий, приємний, неприємний, недбалий, шляхетний, неуважний, надійний, відповідальний, чесний, охайний, брудний, неохайний, розпатланий, причесаний, турботливий, байдужий, хвалькуватий, скромний, жадібний, щедрий, спокійний, упертий, поступливий*). Молодці, діти! На мою думку, ви гідні жити в нашій Країні.

Раджу вам побувати на нашому Майданчику чемних співрозмовників і завітати до крамниці одягу.

Вихователь. Дякуємо за пораду. Діти, що ж нам робити? Часу обмаль, а хотілося б побувати в обох цих місцях. Ну ж бо, домовимося, хто з вас побуває на Майданчику чемних співрозмовників, а хто завітає до крамниці. Коли ж повернемося звідти, розповімо одне одному, що ми бачили.

3. МОВЛЕННЄВИЙ БЛОК

На Майданчику чемних співрозмовників одна група дітей з помічником вихователя розглядає картинки, розміщені там. Об'єднавшись у пари, дошкільнята складають діалоги, які могли б відбуватися між персонажами картинок: "Хлопчик і дівчинка граються іграшками", "Хлопчик і дівчинка зустрілися по дорозі до школи", "Хлопчик і дівчинка помітили на землі пташеня, яке випало з гнізда", "Хлопчик і дівчинка бавляться на галявині", "Хлопчик і дівчинка запускають повітряного змія".

1. ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ БЛОК

Вихователь просить дітей з другої підгрупи, які потрапили до крамниці, допомогти розкласти одяг по різних полицках: святковий, щоденний, спортивний і домашній. Потім пропонує розповісти, куди б вони могли піти у такому вбранні.

Виконують логічну вправу "Що зайве?" (серед предметів одягу для чоловіків і жінок).

Вихователь. Це дуже добре, що ви допомогли продавцеві розкласти одяг і знаєте, що коли треба вдягати. А тепер покличмо наших товаришів — маємо повертатися до дитячого садка. (Всі діти збираються гуртом).

1. ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ БЛОК

Вихователь. Діти, чи хотіли б ви мешкати у Країні леді та джентльменів? Поміркуйте: які почуття можуть завадити цьому? (*Заздрість, образа, байдужість, злість, гнів*). А які почуття допоможуть тут жити? (*Доброта, приязнь, співчуття, милосердя, чуйність, любов*). Гадаю, жителі цієї Країни вдячні вам, що ви до них завітали, і можуть вважати вас юними леді та джентльменами. Якщо ви залишатиметеся такими ж вихованими завжди, то, коли підроснете, вас радо зустрінуть у такій чудовій Країні. Я знаю, що леді та джентльмени вітають одне одного зі святами, готують приємні сюрпризи, дарують подарунки. А ви робите це для своїх друзів? На вашу думку, що можна було б подарувати леді? А що б ви подарували джентльменові? Молодці!

Діти помічають конверт із написом "Сюрприз".

Вихователь. Що це? (Відкриває й читає лист).

"Любі діти! На згадку про нашу Країну ми хочемо подарувати вам ось ці значки: "Юна леді" та "Юний джентльмен". Дякуємо, що побували у нас. До зустрічі!

З повагою, мешканці Країни леді та джентльменів".

Роздає значки, діти вирушають до садка.

Тепер нам час повертатися до дитсадка. Заплющте очі і уявіть... ось ми і вдома. Вам сподобалася наша подорож? Чим? *(діти висловлюються)*. А сюрприз від мешканців цієї чудової Країни вам також сподобався? Чи хотіли б і ви зробити сюрприз для своїх друзів? Зараз ми відпочинемо, а потім виготовимо подарунки нашим друзям. *Діти за власним бажанням виготовляють листівки, малюнки, аплікації, поробки з природного матеріалу і дарують їх: хлопчики — дівчаткам, а дівчатка — хлопчикам.*

«Школа ввічливості»

Етикет для дошкільнят

Сценарій розваги-вікторини

Мета: систематизувати знання про правила поведінки, про етикет;

Завдання:

- Закріпити знання про правила поведінки дитини у соціумі;
- Розширити кругозір, збагатити мовний запас;
- Виховати повагу, доброту, культуру поведінки;

Обладнання: костюми героїв, музичні записи, ноутбук;

Хід розваги.

Ведуча: Діти, сьогодні я вас хочу запросити у чудову країну – Країну Ввічливості та Етикету, а щоб туди потрапити потрібно знати деякі правила, але ви не свильюйтеся, їх зовсім не важко запам'ятати, вони надзвичайно цікаві та корисні.

Людині потрібно багато знати для того, щоб було цікаво та легко жити. Я хочу познайомити вас із деякими правилами. Отож розпочинаємо нашу вікторину, а якщо вам буде складно відповісти на деякі запитання, тоді я попрошу допомоги у нашого вихователя.

Завдання вікторини «Я та оточуючі»

- Що потрібно сказати, коли зустрічаєш знайому людину?
- Як потрібно себе поводити, коли розмовляють дорослі?
- Коли тобі зробили певну послугу, що потрібно сказати?
- Як звернутися до старшої людини за допомогою?

Відповіді дітей...

Ведуча. Люди придумали правила поведінки в усіх місцях та назвали їх – етикетом! Що ж це таке етикет? Давайте послухаємо...

- Етикет – це правила поведінки людини серед інших людей.

Людину, яка знає та виконує ці правила називають культурною та вихованою.

Діти.

- Етикет серйозна штука, з ним не можна бігати, гупати.

Тут – спасибі, там – привіт, от що значить етикет.

- Акуратним будь, чистеньким, і привітним, і гарненьким,

Не кричи, а посміхнись, після танцю – поклонись.

- І хоч нам ще мало літ – ми вже знаєм етикет,

Будемо його вивчати та культурними зростати.

Ведуча. Ой, які ви молодці, тоді переходимо до другого завдання нашої вікторини.

Вікторина «Ввічлива людина»

- Як ви думаєте, яку людину називають ввічливою?
- Як називається дитина, яка поділилася із вами своїми іграшками?
- Вихована людина, це яка?
- Які слова говорить ввічлива людина?
- Які слова ми називаємо «чарівними»?

Ведуча. Молодці, я бачу, що наші дітки ростуть чемними та вихованими і всім можуть розказати про «чарівні» слова.

Діти.

- «Вибач», «будь ласка», «спасибі», «дозволь» - це найчарівніші слова, які ми повинні використовувати завжди;
- Там де невиховані кричать, там виховані мовчать;
- Де крикливий не пройде, там ввічливий попросить і зайде.

Ведуча. Пропоную вам, дітки, складніші завдання нашої вікторини, але впевнена, що ви із ними справитесь. Кожен день ви приходите в садочок, а дехто із вас приїжджає на громадському транспорті, а чи знаєте ви правила поведінки у трамваї, тролейбусі, автобусі

ми зараз перевіримо.

Вікторина «Я і транспорт»

- Якщо у транспорті не має вільних місць як чинять виховані дітки?
- Коли вам звільнили місце, що ви повинні сказати?
- Чи потрібно штовхатися, кричати та вередувати, коли вам не має де сісти?
- Коли потрібно готуватися до виходу із транспорту?
- Якщо біля вас стоїть старенька людини, чи поступитеся ви їй своїм місцем?
- Як ви вчинете, коли вам, випадково, наступили на ногу?

Ведуча. Молодці, я бачу ви чудово виховані, чемні та культурні дітки...А як ви будете зустрічати гостей, запрошувати їх до столу та розважати – існують і такі правила етикету.

Тож проведемо наступну вікторину «Запрошуємо гостей»

- Коли потрібно запрошувати друзів у гості?
- Із яким настроєм ми зустрічаємо гостей?
- Яка поведінка має бути за столом?
- Чи потрібно розважати ваших гостей?
- Назвіть розваги та конкурси, які ви їм запропонуєте?
- Як потрібно отримувати подарунки?

Ведуча. Ну що ж, ви ретельно підготувалися і готові до зустрічі гостей, тож пропоную вам відправитися в гості нашої Маринки.

Діти інсценують оповідання «В гості до Маринки».

Кімната прикрашена повітряними кульками, квітами, накрито святковий стіл...Долинає дзвінок у двері...

Мама. Маринко, здається прийшли твої друзі, відчини, будь ласка, двері.

Маринка відчиняє двері та запрошує гостей зайти до кімнати.

Маринка. Привіт, яка я рада вас усіх бачити, проходите, будь ласка, до кімнати.

Петрик. Привіт, Маринко, вітаємо тебе із Днем народження.

Галинка. Хочемо подарувати тобі квіти та ось цей подарунок від нас усіх.

Дмитро. Бажаємо тобі здоров'я, успіхів та веселого свята.

Оля. Дуже раді, що прийшли тебе привітати.

Маринка (розглядаючи подарунок). Ой, які чудові квіти, а яка цікава книга, я давно про таку мріяла, дуже вам дякую за таке гарне привітання. Проходьте, будь ласка, до кімнати...

Маринка запрошує друзів до столу...

Дітей розважає веселий клоун Тім. Проводяться різні цікаві конкурси...

Ведуча. Закінчилася наша подорож у «Школу Вічливості». Я думаю, що ви дізналися багато нового та навчилися бути ввічливими, чемними та культурними.

- Крокуйте по життю сміливо,

Живіть прекрасно та щасливо.

Добро робити не забудьте,

і чемними завжди ви будьте.

Діток нагороджують іграшками Смайликами.

«Хто чемним зростає,

той багато друзів має»

Сценарій свята для старшої групи

Діти заходять до залу під звуки музики та займають свої місця.

Ведуча. Рада бачити вас, малята, у нашому залі. Сьогодні ми з вами будемо говорити про дружбу та ввічливість, про гарних дівчаток та слухняних хлопчиків, про всіх наших чемних малят.

Дитина.

Твій друг тобі віддасть усе

І навіть квиток на карусель,

І цвях, і гудзик, і літак

Та нізащо, а просто так.

Ведуча. Розкажіть, малята, у кого із вас є друг, який він і чому ви із ним дружите.

Розповіді дітей...

Ведуча. Вірно, діти, друг – це той, хто завжди прийде на допомогу, хто любить тебе, захищає. Послухаємо про це.

Якщо в мене є цукерка – пів цукерки другу дам.

Якщо груша є у мене – значить грушу пополам.

Я признаюсь вам відверто, що боюся злющих псів.

Тільки раз на мого друга пес кудлатий налетів.

Мав він зуби, як у вовка, знай підстрибує, гаса.

Та не думаючи довго, кинувсь я на того пса.

Його вдарив раз і вдруге, не боявся я тоді.

Бо хіба ж покинеш друга, якщо друг твій у біді.

Діти виконують пісню про дружбу.

Ведуча. А бувають і такі цікаві пригоди. Що ми можемо сказати про Таню та Іру, двох сестричок.

Рано-вранці з-за дрібнички посварились дві сестрички,

Не читай моєї книжки, не бери ведмедя Тишки,

І віддай мій олівець, що поламаний кінець.

І шматок старої стрічки, і лялькові черевички.

В мій куточок не хорди, ми у сварці назавжди.

Посідали по кутках і надулись глянуть страх.

А надворі дощ і вітер, дуже сумно так сидіти.

Що за гра на самоті і ляльки якісь не ті.

І забувши всі дрібнички – помирилися сестрички.

Ведуча із дітьми обговорюють вірш...ведуча пояснює дітям правила ввічливості та толерантності...

Танок «Посварились - помирилися»

Заходить бабуся Шапокляк. Привіт, малявки. Слухаю я вас і така нудьга мене бере – ну яка там ввічливість, ну яка там толерантність, тоска зелена. Краще мене послухайте, якщо всі будуть чемними,слухняними – не цікаво буде жити.

-Ось рогатка вам, малята, щоб могли в пташок стріляти.

Кнопки гострі, металеві – всім на стільчик підкладати

Цим камінчиком гарненьким можна вікна вибивати.

Ведуча. Дітки, можна так вчиняти?

Відповіді дітей...

Шапокляк. Ну зовсім з вами не цікаво, ні погратися, ні побешкетувати.

Ведуча. А от у тебе друзі є?

Шапокляк. Друзі? а хто це такі і що таке дружба?

Ведуча. Давайте розкажемо.

Діти.

- Дружба дорожча за золото.
- Із другом можна поділитися усім.
- Не кидай друга у біді.
- Друга шукай, знайдеш – бережи.

Ведуча. Хлопчики, а якими мають бути дівчатка?

- Виховані, добрі, чемні та гарно одягнені.

Ведуча. Дівчатка, а якими мають бути хлопчики?

- Розумні, добрі, справедливі.
- Сміливі, відважні та порядні.

Шапокляк. А у мене справжніх друзів ніколи й не було. От якби мені таких друзів, як ви, а можна з вами подружитись?

Ведуча. То як, малята, навчимо Шапокляк дружити?

Діти. Так!

Пісня «Давайте в дружбі жити»

Шапокляк. Я все зрозуміла. Якщо ти когось штовхнув,

Треба «вибачте» сказати.

А щоб хтось тебе почув,

то «будь ласка» ще додати.

Гра «Принеси дівчинці квітку»

Ведуча. Ось такі наші красуні дівчатка, ось такі наші джентльмени хлопчики, і, якщо тобі стане сумно приходить до нас у гості, ми тебе розважимо, пограємось з тобою, будемо тобі гарні друзі.

Шапокляк. От спасибі вам, дітки, я тепер теж маю справжніх друзів. Зараз піду і всім про це розповім. Бувайте, малята, хай вам щастить.

Ведуча. А зараз наші хлопчики запросять дівчаток до святкового таночку.

Танок «Вальс дружби».

Дітки обмінюються власноруч зробленими подарунками ...розвага закінчується...

Вікторина

ВИХОВАТЕЛЬ:Прийшов час для розваг погратися година зараз з вами проведем цікаву вікторину.

А вікторина у нас не проста,по етиці,щоб знайти відповіді на запитання потрібно допомогти нашому клоуну і заодно побачили чи знаєте ви правила етикету.

Знайомтесь ,малята-це клоун Степанко!

Чомусь невеселий Степанку наш зранку.

Сумний він тому,як гуляти ходив

Взуття своє десь уявіль загубив.

Тепер він боїться,що босий,малята

Його ви сьогодні не приймете гратись...

Але ж ми не вчинемо так малюки

Поможемо клоуну ми залюбки!

(дорослий показує картки уз зображенням різних предметів взуття. Діти розглядають кожну картинку називають відповідне взуття і за допомогою педагога формулюють висновки пояснення. Наприклад: це-капці. Степанко не міг загубити капці,бо в них ждуть удома,у приміщенні. Це босоніжки воно дівоче і літнє. Це гумові чоботи. Їх теж не міг згубити Степанко,бо такі чоботи носять ц дощову погоду,а зараз зима,потрібне тепле взуття. Це черевики. Мабуть саме їх загубив Степанко).

Тепер наш Степанко ураз звеселів. І усмішку вдячну дарує нам він.

Педагог хвалить малюків за кмітливість і наголошує,що діти 2 рази допомогли клоуну. Не

залишили його самого і допомогли відшукати взуття, як і належить правилам етикету.

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА «пошук черевичків»

ВИХОВАТЕЛЬ: Я вам хочу розповісти кумедну історію «небилиця-жарт» а ви мені допоможете, виправити, що правильно а що ні. (розповідають картинки-підказки, запитання) Якось Степанко прокинувся вранці. Глянув у вікно, а там зорі світять, місяць сяє. Вирішив Степанко прогулятись. Одягнув він кожуха, ласти та каструлю на голову. Вийшов і бачить: на малюнках їздять коти, а на деревах співають собаки.

Вирішив Степанко назбирати в лісі сосисок. А сосиски там на ялинках росли. Став Степанко на ялинку лізти, коли бачить-равлик повзе. Равлик каже: «ну їх ці сосиски давай краще зваримо смачний суп» Взяли Степанко з Равликом торбу, покидали до неї камінців, шишок, та й стали суп варити... А в цей час повз них корова ряба пролітала, та їхню торбу поцупила!...

(вихователь знову хвалить дітлахів за правильні виправлення і знання етикету.)

ВИХОВАТЕЛЬ: Діти клоун дуже вдячний за цікаву вікторину, але йому час повертатись... отож давайте всі разом заспіваємо пісню про ввічливі слова.
Пісня *ввічливі слова*

«Розсипанка»

Мета гри: виховувати чуйне і уважне ставлення до товаришів і близьких людей.

Хід гри:

Завдання: збери прислів'я з окремих слів:

- Що тісто як так дитя замісив і виросло (Дитя – що тісто: як замісив, так і виросло).
- Вчинками її гідність визначається людини (Гідність людини визначається її вчинками).
- Проб'єш мур словом, а лихим не добрим і в двері не ввійдеш (Добрим словом мур проб'єш, а лихим і в двері не ввійдеш).
- Зрушить сім'я гори дружна (Дружна сім'я гори зрушить).
- Не загине той хто вовіки батьків шанує (Хто батьків шанує, той вовіки не загине).
- По серце - до людей по розум - до матері (До людей - по розум, до матері - по серце).
- Такі й квіти такі і їхні діти, які батьки, яке дерево (Яке дерево, такі й квіти, які батьки, такі і їхні діти).
- Добру людину той не виховує, хто дитину б'є (Хто б'є дитину, той не виховує добру людину).
- Не засіяне поле діти їх треба доглядати (Діти – не поле засіяне, їх треба доглядати).
- Не родиться ніхто мудрим (Мудрим ніхто не родиться).
- Сердечко коле словечко гостре (Гостре словечко коле сердечко).

«Озвуч картинку»

Мета гри: виховувати культуру спілкування, формувати практичні вміння звертатись до співрозмовників.

Хід гри:

Робота в групі

Протягом життя людина потрапляє в різні ситуації, але завжди має лишатися доброю і люб'язною. Уявили, що ви потрапили в ситуацію, зображену на малюнку.

- Дівчинка впала, хлопчик допомагає підвестися.
- Хлопчик відкриває перед дівчинкою двері.
- Діалог між дівчинкою і мамою однокласника по телефону.

Як ви будете діяти в даній ситуації?

Гра - змагання «Хто швидше і більше»

Мета гри: вибрати у швидкому темпі якомога більше слів, які характеризують виховану людину.

Хід гри:

В ході гри діти діляться на дві команди. На окремих картках діти знаходять слова і викладають їх на набірному полотні. Переможцем стає та команда, яка швидше і більше вибере слів.

Вихований, неухажливий, порядний, лінивий, чемний, ввічливий, сердитий, відповідальний, злий, брехливий, чуйний, жадібний, справедливий, грубий, добрий, щедрий, працьовитий, жорстокий, доброзичливий, ніжний, терплячий, скромний, хитрий, веселий, байдужий.

«Намисто етичних слів»

Мета гри: виділити гарні людські риси і побачити їх один в одного.

Хід гри:

На картках (намистинках) написані гарні людські риси. Діти по черзі вибирають їх і одягають намистинки друзям, в яких вони помітили дані риси характеру.

Охайність, ніжність, ласкавість, терплячість, працьовитість, скромність, вірність, доброта, щедрість, щирість, справедливість, чуйність, допитливість, привітність, уважність, впевненість, відвертість, кмітливість, ввічливість, порядність, вихованість, правдивість, доброзичливість, товариськість, вимогливість, люб'язність.

Дидакична вправа «Продовж речення»

1. Добра людина - це та, яка _____
2. Зла людина - це та, яка _____
3. Чемна людина - це та, яка _____
4. Чесна людина - це та, яка _____
5. Скромна людина - це та, яка _____
6. Жорстока людина - це та, яка _____
7. Егоїстична людина - це та, яка _____
8. Груба людина - це та, яка _____
9. Чуйна людина - це та, яка _____
10. Вихована людина - це та, яка _____

Дидактична вправа «З якої казки слова?»

1. Ніколи не треба сміятися із слабшого. (Їжак та Заєць)
2. Що це, будинок для поросяти, чи фортеця? (Троє поросят)
3. От, вражого батька син, ще йому й мало. (Пан Коцький)
4. Нічого не пила, нічого не їла. (Коза - Дереза)
5. Я піду по дрова, а ти нікому дверей не відчиняй. (Котик і Півник)
6. Приходь, кумоньку, приходь, лебедоньку, чим зможу - тим тебе і пригощу. (Лисичка та Журавель)

«Назви ласкаво дитину, яка поруч»

Мета: учити дітей ласкаво звертатись до однолітків; виховувати дружелюбність.

Матеріал: м'яка подушечка або м'яч.

Хід гри:

Діти утворюють коло і передають одне одному подушку у вигляді сердечка, при цьому називають ласкаво ту дитину, якій передають подушку (Наталка, Наталочка, Оксаночка, Микитка, Миколка тощо).

«Навчимо ляльку правильно мити руки»

Мета: закріплювати дії, що пов'язані з миттям рук; учити запам'ятовувати їх послідовність; роз'яснювати значення дій умивання, витирання; виховувати бажання утримувати руки в чистоті.

Матеріал: лялька, миска, чашка з водою, рушник, мило.

Хід гри:

Вихователь (показуючи ляльку). Лялька Оленка гралася з піском і забруднила руки. Чи можна залишатися з такими руками? Чому ні? Що потрібно робити? Давайте навчимо Оленку мити руки. Що нам необхідно для миття рук? (Діти називають, а вихователь виставляє на стіл названі речі.)

Вихователь. У ляльки довгі рукава на сукні? Що потрібно зробити? Навіщо закручувати рукава? Чому у ляльки не милиться мило? Що необхідно зробити спочатку? Як правильно намити руки? (Діти рухами показують.) Руки ляльки вимиті, чистенькі, що тепер слід зробити? Чим витирають руки? Діти, лялька Оленка дякує вам за те, що ви навчили її мити руки!

«Навчимо ляльку накривати стіл»

Мета: навчати дітей форм мовленнєвого етикету (прохання, подяка, вітання); виховувати ввічливість.

Матеріал: торбинка з посудом.

Хід гри:

До групи «заходить засмучена лялька Оленка».

Вихователь. Що лялька Оленка забула зробити? (Привітатися)

Чуєш, Оленко, якщо людина вихована, то вона завжди говорить добрі слова. Але в Оленки сьогодні все не так. Ось послухайте!

Все не так сьогодні, все навкруг не так:

Чомусь цукерка не солодка,

Проміння сонечка холодне.

У чому ж річ? Скажу вам прямо...

Образилась на мене мама.

Піду пробачення попрошу,

Хай знову стане все хорошим.

Вихователь. Діти, яким необхідно бути для того, щоб не ображати маму? (Вихованим, ввічливим, чепурним). Давайте допоможемо ляльці помиритися з мамою. Ось у нас є «чарівна торбинка», вона буде розкриватися лише тоді, коли ви промовите ввічливе слово. Послухайте, як я говоритиму: «Доброго дня, торбинко! (Вихователь дістає з торбинки іграшковий посуд. Це спонукає дітей до самостійного вживання слів: «добрий день», «будь ласка», «вибачте», «дякую».)

Діти пригадують і називають слова, а «торбинка дарує їм посуд».

Діти допомагають ляльці накрити стіл для мами.

Вихователь. Діти, як ви вважаєте, чи пробачить мама Оленку? Ми їй подаруємо торбинку з ввічливими словами.

«Так чи ні»

Мета: формувати у дітей бажання берегти здоров'я та здоров'я інших дітей; учити розуміти: що можна робити, а що – ні.

Хід гри:

Вихователь пропонує пограти в гру.

Вихователь. Я називатиму ситуації, а ви, якщо так можна зробити, то плескаєте в долоні, якщо не можна, то тупочете ногами.

Наприклад: потрібно у вухка засувати сірники, палички, гудзики; необхідно рівно сидіти за столом; під час їжі не слід розмовляти; не умиватись щоранку; не можна брати гострих предметів до рук; не можна стрибати з високих гірок; потрібно мити руки після повернення з прогулянки тощо.

«Оціни вчинок»

Мета: за допомогою сюжетних картинок розвивати уявлення дітей про добрі та погані вчинки; характеризувати та оцінювати вчинки; виховувати чуйність, доброзичливість.

Матеріал: сюжетні картинки.

Хід гри:

Діти працюють у парах. Кожній парі вихователь пропонує сюжетну картинку. Діти повинні розглянути картинку, описати те, що бачать, та оцінити вчинок. Наприклад: двоє дітей розповідають по черзі: «Хлопчик забрав у дівчинки м'яч, дівчинка плаче. Хлопчик учинив погано, так робити не можна».

«Допоможемо ляльці знайти друзів»

Мета: закріплювати вміння дітей знайомитись, пропонувати дружбу; підводити дітей до розуміння, що мати друзів – це дуже добре, що з друзями гратися весело і завжди поліпшується настрій; виховувати дружелюбність.

Матеріал: іграшки (лялька, зайчик, ведмедик, білочка).

Хід гри:

До дітей «завітала» лялька Оленка. Вона «дуже засмучена, адже у неї немає друзів». Вона «просить дітей допомогти їй знайти друзів». Для того, щоб дружити, спочатку необхідно познайомитись.

Кожна дитина підходить до ляльки і знайомиться: «Мене звать Богдан, а тебе? Дуже приємно. Давай дружити?» Діти також пропонують ляльці дружити з іграшками (зайчиком, ведмедиком, білочкою тощо).

«Компліменти»

Вправа починається зі слів: «Мені подобається в тобі...». Дитина говорить це всім учасникам гри - вправи – дітям і дорослим. Інші учасники також говорять компліменти всім, кому хочуть. Але вони мають бути різними і обов'язково правдивими.

Після вправи учасники гри обговорюють, що вони відчували, що нового про себе дізналися, чи сподобалося їм говорити компліменти.

Вправа сприяє розвитку вміння висловлювати свої думки і почуття, а також бачити свої позитивні сторони, відчувати взаєморозуміння та прихильність інших.

«Сидячи і стоячи»

Одна дитина стоїть, інша – сидить. У такому положенні вони намагаються вести розмову. Через кілька хвилин міняються позиціями. Таким чином, кожен співбесідник практично усвідомлює важливість спілкування на рівні очей. Після виконання вправи діти діляться своїми враженнями.

Вправа – гра спрямована на те, щоб показати значення неправильних засобів спілкування.

«Спина до спини»

Діти сідають спиною один до одного. Це може бути дитина й дорослий, їм пропонується домовитися про що – небудь або розповісти про щось один одному. Після вправи співрозмовники діляться враженнями і своїми відчуттями. Можна поставити запитання: «Чи було вам зруч –

но?», «Чи не хотілося щось змінити?».

Вправа – гра спрямована на те, щоб показати важливість бачити свого співрозмовника під час розмови.

«Ввічливі хованки»

Як і у звичайних хованках, учасники спочатку рахуються, щоб дізнатися, хто має водити.

Ведучий, заплющивши очі, повільно лічить до десяти. Решта учасників у цей час ховаються. Але не дуже далеко. Так, щоб ведучий міг чути їхні голоси. Тільки – не ведучий гучно промовить: «Десять», кожен із учасників гри кричить у відповідь якесь ввічливе слово. За бажанням:

«Доброго дня!», «Доброго вечора!», «Спасибі!», «На все добре!». Ведучий за голосом повинен упізнати тих, хто ховається і вказати, хто з них де перебуває. Якщо він не впізнає їх за голосом із першого разу, ведучий може ще двічі прокричати: «Десять!».

Якщо все – таки ведучий не впізнає когось, він повинен водити другий раз. А якщо впізнає – водить той, кого впізнали першим.

«Дзеркало»

У рамці - «дзеркальці» з'являються по черзі діти, у зовнішньому вигляді яких є певний не порядок. Діти кажуть, що треба зробити, щоб зовнішність відповідала нормі.

«Хто знає більше ввічливих слів»

В цю гру краще грати з дорослими.

Діти стають у коло. Ведучий - дорослий, який стоїть у центрі цього кола, звертається до учасників гри із запитаннями:

- Ø Які слова треба говорити, коли вітаєшся?
- Ø Які слова потрібно говорити, коли звертаєшся до когось із проханням?
- Ø Які слова ми говоримо, коли вибачаємося перед кимось?
- Ø Які слова ми говоримо прощаючись?

Учасник гри, який не знайшов або не знає потрібного

слова, вибуває з гри. Переможцем виходить той, хто відповів на всі запитання ведучого без затримки.

«Ввічливо чи неввічливо»

Умови гри: якщо ввічлива дитина повинна робити те, що я називаю, то ви плескаєте в долоні, а якщо ні – мовчите.

1. Прибери мерщій в кімнаті,

Й чистим, вмитим за сніданком

Привітайся до матусі:

- Рідна, з добрим ранком!

1. Без запрошення йди в гості,

Не вітайся там ні з ким.

І нізащо слів «Будь ласка!»

І «Пробачте!» не кажи!

«Пригадай»

Мета: закріплювати знання дітей про користування столовими приборами (*ложкою (столовою, чайною), виделкою, ножем*); вчити використовувати предмети споживання для задоволення потреб людини; поглиблювати елементарне уявлення про те, що кожна людина є споживачем їжі та її творцем, володіє елементарною культурою споживання продуктів праці інших людей; розвивати мислення; виховувати культуру споживання їжі.

Хід гри:

Діти повинні вибрати самостійно страви, які слід їсти виделкою, ножем, столовою, чайною

ложкою або просто руками і покласти на картинку відповідні кружечки: жовтий – виделкою, червоний – столовою ложкою, синій – чайною ложкою, зелений – ножом.

Правила поведінки в кінотеатрі

1. 1. **Небажано приходити до кінотеатру під час простуди. Чихання та кашель навряд чи сподобаються оточуючим.**
1. 2. **Не хрумти чіпсами і не шурхоти обгортками від цукерок.**
2. 3. **Ніколи не запізнюйся на сеанс. Якщо ти все ж таки запізнився, то займи вільне місце.**
1. 4. **Усі розмови прибережи до кінця фільму.**
2. 5. **Проходити до свого місця слід обличчям до тих, хто сидить, обов'язково вибачся.**

Правила поведінки в театрі

1.Не забути придбати білет.

2.Після першого сигналу підходимо до білетера і просимо показати наші місця в залі.

3.Після третього сигналу вхід в зал заборонено.

4.В буфеті можна поїсти та попити.

5.В залі не їмо, не кричимо.

6.Спокійно йдемо до гардеробу і по номерку беремо свій одяг.

Правила поведінки в гостях

1.Необхідно ставитися до господарів так, як ти хотів би, щоб ставилися до тебе.

2.Не бери з собою велику кількість ігор чи комп'ютерних дисків. Господарі подумують, що ти не сподіваєшся весело провести час у гостях.

3.Будь доброзичливим з усіма мешканцями будинку.

4.Ідеально поведься за столом,правильно користуйся столовими приборами, не забувай про серветку.

5.Уміння вчасно прощатися - це так само, як і вміння не запізнюватися.

Правила поведінки за столом

- 1.Сидіти слід на відстані 10-15 см від стола, не можна класти ногу на ногу, краще поставити ноги на підлогу. Спина має бути прямою.**
- 2.Не можна розмахувати столовими приборами і розкидати їжу чи розбризкувати напої. Не можна смітити на скатертині.**
- 3.Не слід класти лікті на стіл і заважати сусідам. Тримай прибори легко, не стискаючи їх.**
- 4.Не можна брати їжу зі спільного блюда своїм прибором.**
- 5.Не можна повертатися до когось спиною чи розмовляти з наповненим ротом.**

Правила поведження в транспорті

- 1.При виході з транспорту, допомагаємо вийти літнім людям, мамі, дівчинці.**
- 2.Поступаємося місцем літнім людям, інвалідам, малюкам.**
- 3.Не обговорюємо голосно свої проблеми.**
- 4.Не наступаємо на ноги, не стоїмо ногами на сидінні.**
- 5.Не їмо в транспорті.**

Правила поведження за комп'ютером та написання листа

- 1. Не можна смітити біля комп'ютера, краще не їсти і не пити за комп'ютером.**
- 2. Лист має бути ясним і чітким, уникай довгих, заплутаних фраз.**
- 3. Перед тим, як відсилати листа, обов'язково перечитай його і виправ помилки.**
- 4. Звертання має бути ввічливим.**
- 5. Неввічливо затягувати з відповіддю на лист.**

Правила поведження в магазині

- 1. Притримуємо двері і пропускаємо людей, які виходять з магазину.**
- 2. Не беремо тварин в магазин.**
- 3. У магазині стаємо в чергу.**
- 4. Продукти беремо руками тільки в упаковці.**
- 5. Спершу заплати за товар - потім його їж.**
- 6. Не бігаємо по магазину та не кричимо.**

Правила поведінки на вулиці

- 1. Рухаємося по правій стороні дороги.**
- 2. Переходимо дорогу по зеленому сигналу світлофора.**
- 3. На вулиці не кричимо.**
- 4. На вулиці не смітимو, для папірців є урна.**
- 5. На вулиці не жуємо.**
- 6. Не грайся біля дороги.**

Правила поведінки в парку

- 1. Не сміти!**
- 2. Не кричи!**
- 3. Бережи природу.**
- 4. Не піднімай небезпечні предмети.**
- 5. Бережи майно навколо себе.**
- 6. Не тікай від батьків, не ховайся від них.**

Правила привітання

- 1. Посмішка зігриває привітання.**

- 2. Молодший вітається першим.**
- 3. Руки в кишенях не тримати.**
- 4. Чоловік перший вітається з жінкою.**
- 5. При розмові дивимося у вічі.**
- 6. Хто заходить вітається з присутніми.**

Ситуації в картинках «Що не так».

Приємного апетиту

Після смачного обіду.

Справжній лицар -- командир

«Данилко - дражнилко

Іграшками потрібно ділитись, а не за них битись

Навіщо квіти, коли є такі діти?

Де акуратність, там і охайність

Ввічлива поїздка

Сідайте, будь-ласка!

Хай старенька постоїть, бо я розважаюсь

Добридень, Вам !

Я в розмові дорослих -- головний

Проблемні ситуації

«Зустрілись двоє знайомих хлопчиків і привітались подавши один одному руку»

-Чи правильно вони привітались?

-Як вітаєшся ти зі своїми друзями?

-Які слова привітання ти знаєш?

-Хто першим повинен вітатись: молодший зі старшим чи навпаки, хлопчик з дівчинкою чи навпаки?

-Чи усім можна говорити слово «привіт»?

-Поміркуй з яким виразом обличчя найкраще вітати один

одного?

«Дівчинка пригостила хлопчика морозивом, хлопчик сказав «дякую!»

-Чи правильно відповів хлопчик?

-Що має відповісти дівчинка?

-Що можна сказати про цих дітей?

-Чи добрий це вчинок?

«Зустрілись двоє друзів і почали між собою розмову голосно розмовляючи, махаючи руками та перебиваючи один одного.»

-Чи правильно хлопчики розмовляють між собою?

-Чи можна говорити одночасно?

-Чи можна перебивати один одного?

-Які правила спілкування ти знаєш?

-Як ти спілкуєшся з друзями?

«Хлопчик говорить дівчинці погані слова.»

-Чи вихований цей хлопчик?

-Чому вихованим бути краще?

-Як ти думаєш у цього хлопчика багато друзів?

-Чи можна говорити погані слова?

«Хлопчик дражнить дівчинку насміхаючись та ображаючи її.»

-Як вчинив хлопчик?

-Чому плаче дівчинка?

-Як би ви назвали вчинок хлопчика?

-Як ти поводиш себе з дівчатками?

«Під час розмови дорослих хлопчик постійно тягне маму за руку і щось говорить.»

-Чи правильно робить хлопчик?

-Як потрібно себе поводити,коли розмовляють дорослі?

-Як поводити себе ви,коли розмовляють дорослі?

-Які поради ви дали би хлопчику?

«Хлопчик без дозволу бере чужу іграшку.»

-Що не так робить хлопчик?

-Чи можна без дозволу брати чужі іграшки?

-Як ви думаєте,що говорить дівчинка хлопчику?

-Як би ви назвали вчинок хлопчика?

-Чи берети ви без дозволу чужі іграшки?

-Що говорить хлопчик дідусеві?

-Як ви думаєте,що відповів дідусь?

-Як вчинив хлопчик?

-Як ви поводите себе в транспорті?

«Хлопчик поступається місцем дідусеві.»

-Чи поступаєтесь місцем літнім людям?

«Хлопчик іде по квітнику.»

-Чи правильно робить хлопчик?

-Як ви думаєте,що буде з квітником,якщо всі будуть по ньому ходити?

-Щоб ви сказали хлопчику?

-Де потрібно ходити?

Борис Заходер
ДУЖЕ ВАЖЛИВИЙ ІНДИК

З'явився
В будинку
Раптом
Дуже Важливий Індик.

Раз за тридцять в день,
Не рідше,
Він кричав:
- Гей ви, нечеми!
Заходьте, чи що, в гості -
Повчитися
Манер

Я і сам, - кричав Індик, -
Доктор Ввічливих Наук,

І дружина моя - приклад
Чудових манер:
Навіть, коли вона спить,
Видно, що добре вихована!

Не соромся ти, Осел!
Заходь, сідай за стіл!
Що ж ти мовчиш як риба?
Кажі: "Прийду, спасибі!"

Ти не будь свинею, Свиня. -
Чекає тебе
Моя сім'я!
Тільки раніше б
Умила
Ти своє свиняче рило!

Як не бився,
Однак
До Індика ніхто не йшов -

Ні Корова,
Ні Собака,
Ні Курка,
Ні Осел!

Посинів Індик від злості:
- Не йдуть, нахаби, в гості!
Дарма пропали всі труди!
Всі вони - балди-балди!

І додав
З висоти
Своєї величі:
- Не засвоїли,
Вони,
Правила пристойності!

С. Маршак

Урок ввічливості

Ведмеда років п'яти-шести
Вчили, як поводитися :
- У гостях, ведмідь,
не можна плакати
Не можна грубіянити і чванитися.
Знайомим треба кланятися,
Знімати перед ними капелюха,
Не наступати на лапу,
І не ловити зубами бліх,
І не ходити на чотирьох.

Не треба плямкати і позіхати,
А хто позіхає всмак,
Той повинен прикривати лапою
Рот.

Слухняний будь, і ввічливий,
І поступайся перехожим.

І бабусю-ведмедицю
В туман і ожеледицю
До будинку проводжай!

Так Ведмедика років п'яти-шести
Вчили, як поводитися...
Хоч з вигляду став він ввічливим,
Залишився він ведмедем.

Він кланявся сусідам -
Лисиця і ведмедям,
Знайомим місце поступався,
Знімав перед ними капелюха,
А незнайомим насупав
Лапою на п'ятку.

Пхав, куди не треба ніс,
Топтав траву і м'яв овес.
Навалювався черевом
На публіку в метро
І старим,
Погрожував зламати ребро.

Ведмедя років п'яти-шести
Вчили, як поводитися

Але, видно, вихователі
Марно витрачали час!

А. Усачов

Привітання

Для прощання і зустрічі
Багато є різних слів:
"Добрий день!" і "Добрий вечір!"
"До побачення!", "Будь здоровий!",
"Я рада вас бачити",
"Ми не бачилися сто років",
"Як справи?", "Всім пока", "Прощавай", "Привіт",
"Буду радий вас бачити знову",
"Не прощаюся!", "До ранку!",
"Всім удачі!", "Будь здорова!"
І "Ні пуху, ні пера!".

Н. Красильников

Доброго ранку

Придумана кимось
Просто і мудро
При зустрічі вітатися:
- Добрий ранок!
- Добрий ранок! -
Сонцю і птахам.
- Добрий ранок! -
Усміхненим особам.
І кожен стає
Добрим, довірливим...
Нехай добрий ранок
Триває до вечора.

Прощання
Нам бажають:
Доброго шляху!
Буде легше
Їхати і йти.
Приведе, звичайно,
Добрий шлях
Теж до доброї чого-небудь.

А. Усачов

Рано чи пізно

Хто приходить у гості пізно -
Надходить несерйозно.
Зникають зі столу
І халва, пастила.

Дістаються тільки кістки
Тим, хто пізно прибув у гості!

Хто приходить у гості рано,
Надходить теж дивно...
На хазяїні - халат,
Або у будинку зовсім сплять.

І дивляться, як на барана,
На того, хто прибув рано.

Намагайтеся приходити в гості
У точно призначену вам годину.
Або - рано чи пізно -
В гості кликати не стануть вас!

Головне правило ввічливості

У Змія Горинича
Три голови -
І треба до нього
Звертатися на ВИ.

Тягни-Штовхай
З двома голоВАМИ:
На ВИ його звати
Ми зобов'язані з ВАМИ.

І тільки одна голова
У сови.
Але треба і до неї
Звертатися на ВИ.

На ВИ звертатися
Раджу ВАМ
І людям, і птахам,
До тюленів і левам!
Але є господа,
Що сповнені простоти
І знають одне звернення:
ТИ.

Вони незнайомі
З простими слоВАМИ.
З такими слоВАМИ
Як ВИ, ВАС і ВАМИ.

Подібні їх голови
Гарбузам!
І лізуть вони з гучним
"ТИ" до ВАС...

Але ВИ навіть до них
Звертайтеся на ВИ...
Оскільки їх багато на світі,
На ЖАЛЬ!

Непрохана компанія

На День народження пінгвін
Покликав пінгвіна-одного.
А один був не один -
Привіз він маму з півдня...
А на хвості прийшла дружина,
Причому з'явилася не одна:
Її подруга з чоловіком
Прийшли на звану вечерю.

Ще привіз на один вечір
Дітей різних десять штук...
Був аргумент дуже вагомим -
Залишити вдома не з ким!

Ввалився чийсь брат з дружиною:
Що робити вдома у вихідний?!
Привів сусідку з онукою
І з бультер'єром Жучкою.

Гостей набилося стільки в будинок,
Що крижина розкололася...
І наш хазяїн у будинок потім
Не запрошував пінгвіна

Запрошення равлику

Я послав запрошення:
"Сьогодні, рівно о шостій,
З жахливим нетерпінням
Вас чекаю на День народження...
Полуничний пиріг їсти!".

Друзі з'явилися точно в термін:
Був з'їдений святковий пиріг
І випиті напої.
Прийшли жирафа і носоріг,
Влетіли відразу сім сорок...
Лише не було равлики.

Вона вповзла через три дні
З букетом незабудок:
"Мій друг! Прошу пробачити мене
Я йшла до вас троє діб...
І вам вручити букет поспішаю.
Спасибі! До побачення!
Але в наступний раз прошу
Покликати мене!".

Якщо вам не подобається подарунок

Якщо вам не подобається подарунок,
Постарайтеся голосно не кричати:
" Я не збираю більше марок
І не збираюся збирати!"

Або, отримавши в подарунок книгу,
Утримайтеся на весь будинок волати:

" Я її читати не буду... Дулю!
Не могли комп'ютер мені купити?"

" Я не буду пити з цієї чашки!",
" Не одягну я такої сорочки!",
"Ти навіщо мені ляльку купував?..

Де ти цю гидоту відкопав?"

Нехай вам не сподобається подарунок,
Може, не красивий він і не ярок,
І обдурить ваші очікування...
Важливий не подарунок, а УВАГА!

Морська історія

Хлопчик Володя
В гостях занудгував:
Стілець під собою
Качав і качав.
Він уявляв,
Що він хоробрий моряк...
Плив він по морю
І з палуби - бряк.

Скажімо точніше - звалився зі стільця:
Ну і компотом при цьому облився.

Ось що сталося з маленьким Сашком.
Випадок, звичайно, це не новий:
Таке і з морським вовком трапляється,
Якщо він довго на стільці гойдається!

Чудове слово

Тато розбив
Дорогоцінну вазу.
Бабуся з мамою
Насупилися відразу.
Але тато знайшовся;
Глянув їм в очі,
І несміливо та тихо
«Вибачте» - сказав.

І мама мовчить, посміхається навіть.
- Ми купимо іншу,
Є краще в продажу...
«Вибачте!»
Здавалося б,
Що у ньому такого?
А ось яке чудове слово!

Гостинність

Встаньте з цього дивана,
А не то там буде яма.
Не ходіть по килиму -
Ви протрете в ньому діру.
І не чіпайте ліжко -
Простирadlo можете пом'яти.
І не треба шафа мою чіпати -
У вас занадто гострий кіготь.
І не треба брати книги -
Їх ви можете порвати.
І не стійте на шляху...
А, не краще вам піти?

Людожер і етикет

Вчить крихту-людожера
Тато-людожер:
Якщо хочеш з'їсти сусіда -
Згадай етикет.

Не кидайся, як на кістку,
На гостей в квартирі:
Якщо в дім заходить гість -
Посміхайся ширше!

Нехай сусідові буде сто
Чи стукне десять,
Допоможи їм зняти пальто
І на цвях повісити.

Та не гостя, а пальто!
Є в передпокої - ні за що!
Людожер здоровий

Їсть в їдальні.

І запам'ятай з юних років,
Що віщають предки:
Немає обіду, якщо немає
На столі серветки.

І не забудь красиво
Розкласти прибори,
А не то про нас підуть
Чутки, розмови.

На обід прийдуть бомжі
Або королева...
Ножик праворуч поклади,
Ну а вилку ліворуч.

Це твердо вивчи.
Ну а де ж ложка?
І на тата не ричі...
Повторюю, крихта:

Що втарілці ні лежить -
Отрута або отрута -
Вилку ліворуч поклади,
Ніж і ложку праворуч.

Ось тепер ти можеш сісти
І пристойно гостя з'їсти...

Щоб бути вгодованим,
Потрібно бути вихованим!

Байка Сергія Михалкова

Два друга зустрілися: «Привіт! Кого я бачу! »

«Привіт, привіт!» - «Звідки?» - «З Парижу!»

«Ти був у Франції?» - «Та ось, як бачиш, був!»

«Ну, розкажи скоріше, як жив, куди ходив?»

«Зізнатися, мені жилося в Парижі пречудово!»

«Ти бачив Нотр-Дам? Чи сподобалася Сена? »

«Я сіна не шукав. А що до нотр дам,

Скажу по совісті, що їх пребагато там,

І всіх мастей! Але тільки немає, дзуськи!

Не дам дивитися я посланий був у Париж! »

«Навіщо ж їздив ти, приятелю, за кордон?»

«А що тут багато говорити,

Нам є чому в Європі повчитися,

Щоб краще потім у нас впровадити! »

«Які ж нові ти бачив досягнення?»

«Що ж ... Бачив дещо ... Наприклад, взяти кіно:

У них в кіно дозволено куріння,

У нас в кіно курити заборонено!

А попільнички там! Оформлено прекрасно!

А якби ти знав, яких я вустриць їв!

Стривай, куди ж ти? »

-« Так все вже мені ясно:

Хоч багато бачив ти, та не туди дивився! »

Таким «мислителям» навіщо бувати в Парижі?

Їх можна посилати куди-небудь ближче!

Притча від Шалви Амонашвілі

Два ангела - один молодий, другий постарше - дивилися з Сьомого Неба на Землю і спостерігали за життям людей. Старший ангел був призначений наставником для молодшого.

- Навіщо Бог створив людину? - Запитав молодий ангел у свого наставника.

- Щоб він мислив, - відповів наставник.

- Навіщо людині мислити?

- Щоб він творив Культуру.

- Що є Культура?

- Вона є Шлях до Бога.

- Навіщо людині Шлях до Бога?

- Щоб удосконалюватися і теж стати ангелом.

Молодий ангел був допитливий.

- Покажи мені Культуру!

Старший ангел вказав йому на один з великих міст Землі.

- Дивись, це столиця держави. Там є музеї, театри, концертні зали, художні салони ... Все, що в них зберігається і відбувається, називається Мистецтвом.

- Мистецтво, - повторив молодший ангел, щоб запам'ятати.

- Бачиш, мчать автомобілі та потяги, летять літаки і космічні ракети, люди винайшли телевізори, комп'ютери, інформаційну павутину ... Робить все це Наука ...

- Наука, Мистецтво ... - повторив молодий ангел.

- У тих будинках, в які входять і з яких виходять діти, відбувається їх Освіта ...

- Освіта, Наука, Мистецтво ...

- А ось ті красиві споруди із золотими куполами є Храми. У них люди моляться Богу. Це є Релігія ...

- Релігія, Освіта, Наука, Мистецтво ... Все це Культура?

- Так, Культура - вона і є Шлях до Бога, - відповів ангел-наставник.

Він пишався досягненнями людини і хотів розповісти ще про що.

Але в цей час сталося щось страшне.

Буквально з нізвідки раптом з оглушливим ревом над містом провисли ракети і літаки, і величезний місто поринуло в пекельний вогонь, полум'я якого піднесло до Сьомого Неба.

Молодий ангел жахнувся.

- Навіщо людина підірвала свою Культуру?

А ангел-наставник заплакав:

- Людина знову зійшла з Шляху!

Леся Храплива-Щур.

П'ятачок

Був собі грошик-п'ятачок, кругленький та блискучий. Несла його в руці Маруся. Ішла Маруся понад річкою. Було темно надворі. Сказала Маруся:

- Я дуже боюся! - і побігла швиденько в хату. А коли бігла понад річкою, біля млинка загубила п'ятачка.

Котився п'ятачок, котився довгу мить - і вже на снігу, над самою річкою лежить. А ніч була темна та чорна, і нічого не було видно. Аж ось через той гай ішов до дітей святий Миколай. Ішов, ішов... Дивиться: щось блискуче на дорозі! Приглядається - а то п'ятачок на самому березі річки лежить. А якби він ще тільки один крок ступив, то у воду впав би і всі дарунки потопив!

Каже святий:

- П'ятаче, п'ятаче, славний козаچه! Врятував ти мене від біди - проси ж у мене, чого лише хочеш! Я святий - усе тобі зробити можу, чого тільки забажаєш!

А п'ятачок його просить-благає:

Зупинка. Обговорення.

- Яке добре діло зробив п'ятачок?

- Про що, на вашу думку, просив він у Святого Миколая?

- Святий Отче Миколаю! Дай, щоб завжди і всюди мене лиш на добро вживали люди!

А Святий йому:

- Хай так і буде!

А другого дня ранком йде понад річкою Ганнуся у школу. Побачила п'ятачок, зраділа знахідці, почала думати-гадати:

Зупинка. Обговорення.

- Про що попросив п'ятачок Святого Миколая?

- Як розумієте його прохання?

- Який був настрій у Ганнусі, коли вона знайшла п'ятачок?

- Про що думала-гадала Ганнуся?

- А як би ви вчинили, знайшовши цей п'ятачок?

- Зможу я тепер у крамниці цукерки купувати!

А п'ятачок, як почув, так і покотився геть від Ганнусі. Котився, котився довгу мить - і

вже на землі при шляху лежить. Не могла його знайти Ганнуса і сумна пішла далі.

Аж іде-підскакує – скакіць, скакіць! – дорогою у школу Гриць. Побачив п'ятачок, зрадів знахідці, почав думати-гадати:

Зупинка. Обговорення.

- Чому п'ятачок покотився геть від Ганнусі?
- Про що почав думати-гадати Гриць?
- Піду в кіно — так, щоб не знала мати!

А п'ятачок, як почув, та й покотився геть від Грицька. Котився, котився довгу мить — і вже на землі під каменем лежить. А Гриць не міг його знайти – і сумний пішов далі.

Ішов дорогою Данило. Ніс у руках торбину та чорнило. Побачив п'ятачок – зрадів знахідці. Почав собі думати-гадати:

Зупинка. Обговорення.

- Чому п'ятачок покотився геть від Гриця?
- Про що почав думати-гадати Данило?

- Сьогодні в школі будуть грошики збирати, щоб на Різдво бідні діти могли разом з нами радіти. Треба й мені поспішати – п'ятачок туди віддати.

Узяв Данило п'ятачок у жменю, сховав у кишеню і веселий скоро, не поволі побіг у школу.

А на перерві пішов до Галі, що в мальовану скарбничку грошики збирала. А там черга дітей стояла ось-таааааа! Діждався він і кинув у скарбничку п'ятака.

Зрадів п'ятачок: щасливий це був у нього день! Аж дзенькнув він на радощах: „Дзелень!”

Обговорення.

- Які почуття викликала у вас розповідь?
- Чому п'ятачок не втік від Данила?
- Про яке добро говорив п'ятачок?

В. Сухомлинський.

Білка і Добра Людина

Ішла собі лісом Добра Людина. Дивилася на трави й квіти ласкавими очима. Не наступила на квіти, бо помітила їх. Ось підійшла Добра Людина до високої сосни. Побачила білочку. Білочка стрибала по гілках, а за нею гнався якийсь рудий звірок. Добра Людина впізнала куницю. Це лютий білоччин ворог. Ось-ось куниця наздожене білку й розірве своїми лютими пазурами.

Зупинка. Обговорення.

- *Що підказувало, що людина добра?*
- *Що відчувала білка, за якою гналася куниця?*
- *Якими б були ваші дії у такій ситуації?*
- *Як, на вашу думку, розвивалися події далі?*

З жалем і болем у серці глянула Добра Людина на бідолаху. Побачила білочка очі Доброї Людини, плигнула з дерева й сіла їй на плече. А зла куниця втекла в темний ліс. Погладила Добра Людина білочку та й сказала:

- Стрибай собі до свого дупла.

Глянула білочка вдячно Добрій Людині у вічі й пострибала додому. Дітки давно вже чекали її. Вона й розповіла їм про Добру Людину.

Обговорення.

- *Які почуття викликала у вас ця казка?*
- *Чи врятувалася б білочка, якби не допомога людини?*
- *Які риси характеру має добра людина? (уважна, чуйна, милосердна, добросердечна).*

Давня казка

Колись дуже давно у маленькому містечку на одній із вуличок зустрілись дві знатні пані.

А треба сказати, що пані у той час носили плаття з розкішними, пишими спідницями. Вулички ж у тому місті були такими вузькими, що розминутися пані не могли.

Ось і почали вони сперечатися.

- Я перша пройду! - каже ода.
- Ні! Я пройду перша, - промовляє друга.
- Я! Адже я знатного роду!
- Ні! Мій рід старіший та вельможніший!

І хто знає, чим скінчилась би їхня суперечка, якби не з'явився незнайомий перехожий.
Побачивши їхні обличчя, які палахкотіли від гніву, він посміхнувся і щось прошепотів першій а вухо, а потім щось сказав іншій.

На якусь мить пані навіть завмерли від здивування, а потім почали розкланюватися ода перед одною, і кожна, любязно посміхаючись, запрошувала пройти іншу.

Що він їм сказав?

У хороших справах беріть участь,

При зустрічі кажете...*(привіт!)* (діти хором)

Нехай сонця немає, від хмари тінь-

Кажете...*(добрий день!)*

Один Вам «добридень», ти у відповідь

Говори йому ...*(привіт!)*

Від душі, без жалю

Говори...*(будь ласка).*

І частіше Ви могли б

Говорити завжди...*(дякую!)*

Не забудь, що на прощання,

Говоримо ми...*(до побачення!)*

Ліг в ліжку, ти дуже втомився.

Говори ...*(на добраніч!)*

Якщо у сварці, не сумуй,

Краще кажи...*(вибач)*

Дружбу колишню поверни

Скажи одному...(вибач)

Художні твори рекомендовані для читання дітям з морально - етичного виховання

Л.Первомайський «Знайомство»

М.Познанська «Здрастуй, хлопчику маленький!»

І.Кульська «Умивалочка»

І.Кульська «Ведмежата»

Л.Пшенична «Школа ввічливості»

В.Сухомлинський «Зайшло сонечко»

Р.Котик-Маховська «У світі іграшок»

І.Кульська «Краща всіх»

С.Солонар «На коляду»

Д.Павличко «Калачі»

О.Буцень «Помічниці»

І.Кульська «Дві сестрички»

М.Підгірянкa «Моя мам»

В.Романюк «Молитва за маму»

І.Кульська «Завтра я раненько встану»

І.Кульська «Подарунок»

М.Познанська «Здрастуй, сонечко!»

Л.Старицька-Черняхівська «Молитва»

У.Кравченко «Рідне гніздо»

В.Суходлинський «Материнське щастя»

Б.Лепкий «Як мені вас не любити»

І.Кульська «Дружу з усіма»

А.Бортняк «Зламана гілка»

І.Кульська «Старший брат»

Латиська народна казка «Добрі брати»

В.Суходлинський «Мишків велосипед»

В.Суходлинський «Як здивувався Мурко»

І.Кульська «Хазяєчка»

Д.Цвек «Казочка про ввічливість»

М.Підгірянкa «Помічниця»

В.Суходлинський «Як білочка врятувала ящірку»

В.Суходлинський «Добре слово»

В.Суходлинський «Хай я буду ваша, бабусю...»

В.Суходлинський «Красиві слова і красиве діло»

Т.Коломієць «Татова порада»

Б Грінченко «Зорі»

В.Суходлинський «Щоб ти став кращий...»

М.Пономаренко «Подарунок»

В.Сухомлинський «Чому дідусь такий добрий сьогодні»

А.Костецький «Як зробити день веселим?»

В.Сухомлинський «Врятував сонечко»

І.Кульська «Ранок»

В.Сухомлинський «Скажи людині: «Доброго дня!»

Б.Гірський «Вечірня молитва»

Д.Павличко «Де найкраще місце на Землі?»

А.М'ястківський «Наш рід»

М.Коцюбинський «Десять робітників»

Українська народна казка «Дві вивірки»

Б.Гірський «Вітання»

В.Васильчук «Подружилися»

В.Сухомлинський «Святковий обід»

В.Сухомлинський «Як Микола став хоробрий»

М.Стеценко «Новий велосипед»

В.Сухомлинський «Чому здивувався Петрик»

Стародавня притча «Вогонь, Вода і Честь»

М.Стеценко «Гіркий апельсин»

І.Кульська «Наше славне новоріччя»

О.Буцень «Неслухняний м'ячик»

М.Цехмейструк «Гойдалка»

В.Сухомлинський «Пихата літера»

І.Кульська «Поганий телефон»

І.Кульська «Для чого зацвітає сад»

М.Пономаренко «Сьома дочка»

В.Сухомлинський «Сива волосинка»

С.Солонар «Писанка»

О.Дорохов «Навіщо знімати шапку»

В.Сухомлинський «Легенда про золоте зернятко істини»

І.Кульська «Співаємо про маму»

В.Сухомлинський «Образливе слово»

В.Сухомлинський «Який слід повинна залишити людина на Землі?»

К. Чуковський "Мойдодир"

К. Чуковський "Федорине горе"

Є. Шварц "Казка про втрачений час"

Список використаної літератури.

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Дитина». В. «Університет» К. – 2013
2. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні. К. 2003
3. Моральне виховання у дитячому садку. В.І. Петрова, Т.Д. Стульник. В. «Ранок» - 2007
4. Виховуємо моральні якості. П.П. Дзюба. В. «Основа» - 2007
5. Серце відаю дітям В.Сухомлинський. В. «Радянська школа» К. –1977
6. Размышление о гуманной педагогике. Ш.А.Амонашвили. М. - 1995

7. Здравствуйте, дети. Ш.А. Амонашвили. М. – 1983
8. Росте людина. Гуманно-особистісний підхід. Г.І. Назаренко, Г.Ф. Пономарьова. Х. – 2006
9. Психологічні основи особистісного становлення дошкільника. К.- 2000
10. Виховання людяності. Т.І. Поніманська, О.А. Козлюк. К. – 2008
11. Виховання особистості. І.Д. Бех. К. – 2003
12. Особистість починається з любові. С.Д. Максименко. /Практична психологія та соціальна робота: науково-практичний та освітньо-методичний журнал – 2004. № 9./
13. Азбука вежливости. Л.П. Васильева-Гангус. М.- 1996
14. Ступени общения: от года до семи лет. Л.Н. Галигузова, Е.О. Смирнова. М. – 1992
15. Очень важный разговор: беседы – занятия по этике поведения с детьми дошкольного возраста. М. – 2000
16. Как научить ребенка поступать нравственно. И.Н. Курочкина. М. – 2003
17. Нравственное воспитание дошкольников в процессе ознакомления с окружающим миром. С.А. Козлова. М. – 1988
18. Про виховання моральної краси. В. О. Сухомлинський. Ж. Дошкільне виховання № 6 - 2009
19. Свічка надії. Програма виховання основ духовно-морального спрямування у дітей дошкільного віку. Ж. БВДС № 3 – 2009
20. Моральне виховання дітей дошкільного віку. Ж. Дошкільний навчальний заклад № 6 – 2009
21. Мамину любов хлібом не заміниш. Ж. Дошкільне виховання № 5 -2009
22. Дітям про сім'ю – родину. Ж. Дошкільне виховання № 4 – 2009